

РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ
REPUBLIKA SRPSKA INSTITUTE OF STATISTICS

20 13

ОВО ЈЕ

Република Српска

РЕПУБЛИКА СРПСКА
РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ
REPUBLIKA SRPSKA
INSTITUTE OF STATISTICS

ОВО ЈЕ РЕПУБЛИКА СРПСКА

2013

Бања Лука
децембар 2013.

ISSN 2232-7304
UDC 311(497.6 Republika Srpska)

Главни уредник:

Др Радмила Чичковић

Редакциони одбор:

Др Радмила Чичковић, Радослав Латинчић, Богдана Радић, Јелена Ђокић,
Велимир Савић, Александра Зец

**Начелник Одјељења за израду публикационих база података и статистичких
публикација:**

Владан Сибиновић

Припрема материјала:

Статистичка одјељења

Техничка припрема текста, дизајн и прелом:

Владан Сибиновић

Лектор:

Далибор Смиљић

Корице:

Никола Савић

Одговара:

Др Радмила Чичковић, в. д. директора

Штампа:

Примапром, Бања Лука

За штампарију:

Душко Врховац

ПРЕДГОВОР

Поштовани читаоци,

Годишња публикација „Ово је Република Српска“ коју издаје Републички завод за статистику Републике Српске, пред Вама је шести пут. Као и у досадашњим издањима, доносимо Вам, и овај пут, основне статистичке податке о Републици Српској на једноставан, занимљив и сликовит начин.

Актуелне области из живота и рада Републике Српске, кроз бројеве, графиконе табеле и кратак текст, приказујемо у 28 поглавља, при томе се осврћући на петогодишњи период, како бисмо Вам, поредећи стање у поменутом временском раздобљу, Републику Српску детаљније приказали.

Додатну вриједност ова публикација носи и због поређења статистичких података са земљама из окружења, што читаоцима даје потпунији поглед на Републику Српску.

Осим тога, публикација је као посебно издање доступна и на енглеском језику, а оба издања могу се бесплатно преузети са интернет странице Републичког завода за статистику.

Овим путем захваљујем свима који су учествовали на припреми и изради ове публикације, а корисницима на приједлозима за квалитетнији садржај овогодишњег издања.

Др Радмила Чичковић
в. д. директора Републичког завода за статистику

Поштовани корисници,

Ова публикација намијењена је широком кругу корисника и даје основне показатеље стања и промјена економског и друштвеног живота Републике Српске.

За податке у табелама и графиконима испод којих није наведен извор података, извор представљају редовне статистичке активности које спроводи Републички завод за статистику.

За табеле и графиконе који приказују податке прикупљене и обрађене од стране других овлашћених органа и организација, извор података је увијек наведен испод табеле, односно графикона.

Због боље прегледности, подаци у неким табелама и графиконима исказани су у већим јединицама мјере (хиљаде, милиони), а усљед заокруживања, укупни износи не слажу се увијек са збиром података за појединачне категорије.

Подаци који се дају по одређеним нивоима класификације дјелатности, исказани су према КД БиХ 2010, која садржајно и структурно у потпуности одговара ЕУ Статистичкој класификацији дјелатности NACE Rev.2. Прерачун података на КД БиХ 2010 је извршен за период 2005–2010. година. За 2011. и 2012. годину прикупљање и обрада података се директно заснивала на КД БиХ 2010.

Приликом коришћења података из ове публикације, молимо вас да наведете извор (Републички завод за статистику Републике Српске и назив публикације).

САДРЖАЈ

	Предговор	3
	Водич за кориснике	4
	Знакови и скраћенице	6
	Подручја дјелатности	8
1	Општи подаци	9
2	Географски и метеоролошки подаци	10
3	Регистар пословних субјеката	17
4	Становништво	20
5	Плате	23
6	Тржиште рада	25
7	Бруто домаћи производ	31
8	Животни стандард и сиромаштво	35
9	Инвестиције	38
10	Цијене	41
11	Пољопривреда	44
12	Шумарство	49
13	Животна средина	52
14	Индустрија	55
15	Енергетика	59
16	Грађевинарство	62
17	Спољна трговина	64
18	Дистрибутивна трговина	67
19	Угоститељство	69
20	Туризам	71
21	Саобраћај и везе	72
22	Образовање	77
23	Култура и умјетност	83
24	Здравље	86
25	Здравствено, пензијско и инвалидско осигурање	88
26	Социјална заштита	90
27	Истраживање и развој	96
28	Криминалитет	101

ЗНАКОВИ И СКРАЋЕНИЦЕ

-	нема појаве
...	не располаже се податком
0	податак је мањи од 0,5 од дате јединице
∅	просјек
()	податак је мање поуздан - коефицијент варијације (CV) мањи од 0,2 а једнак или већи од 0,1 или изражено у процентима $10\% \leq CV < 20\%$
(())	податак је непоуздан - коефицијент варијације (CV) мањи од 0,3 а једнак или већи од 0,2 или изражено у процентима $20\% \leq CV < 30\%$
•	податак је екстремно непоуздан - коефицијент варијације (CV) једнак или већи од 0,3 или изражено у процентима $CV \geq 30\%$
:	подаци су статистички непоуздани (до 20 појава)
*	исправљен податак
***	повјерљив податак
¹⁾	ознака за напомену у табели
°C	степен целзијуса
m	метар
m ²	квадратни метар
m ³	кубни метар
km	километар
km ²	квадратни километар
м.н.в.	метара надморске висине
ha	хектар
t	тона
kW	киловат
GWh	гигават час
хиљ.	хиљада
мил.	милион
ком.	комад
Sm ³	стандардни метар кубни гаса

ЗНАКОВИ И СКРАЋЕНИЦЕ

АПД	Анкета о потрошњи домаћинства
АРС	Анкета о радној снази
БДП	Бруто домаћи производ
СОИСОР	Класификација личне потрошње према намјени
ISCED	Међународна стандардна класификација образовања
NACE Rev. 2	Европска класификација дјелатности
КМ	конвертибилна марка
КД	Класификација дјелатности

ПОДРУЧЈА ДЈЕЛАТНОСТИ¹⁾

A	Пољопривреда, шумарство и риболов
B	Вађење руда и камена
C	Прерађивачка индустрија
D	Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација
E	Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине
F	Грађевинарство
G	Трговина на велико и на мало; поправка моторних возила и мотоцикала
H	Саобраћај и складиштење
I	Дјелатност пружања смјештаја, припреме и послуживања хране; хотелијерство и угоститељство
J	Информације и комуникације
K	Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања
L	Пословање некретнимама
M	Стручне, научне и техничке дјелатности
N	Административне и помоћне услужне дјелатности
O	Јавна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање
P	Образовање
Q	Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада
R	Умјетност, забава и рекреација
S	Остале услужне дјелатности
T	Дјелатности домаћинства као послодаваца; дјелатности домаћинства која производе различиту робу и обављају различите услуге за сопствену употребу
U	Дјелатности екстериторијалних организација и органа

¹⁾ Према Уредби о класификацији дјелатности Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 9/13 и 33/13).

Општи подаци

Република Српска је проглашена 9. јануара 1992. године, а као државни ентитет Босне и Херцеговине верификована је Дејтонским мировним споразумом и потписивањем мира у Паризу, 14. децембра 1995. године.

Република Српска је данас парламентарна република са ограниченим међународним субјективитетом.

Највећи град Републике Српске је Бања Лука која представља административни, привредни и културни центар Републике Српске.

	Назив	Република Српска
Симболи	амблем	
	застава	
	Службени језици	језик српског народа, језик бошњачког народа, језик хрватског народа
	Службена писма	ћирилица, латиница
	Становништво (2012. година, процјена)	1 429 290
	Површина¹⁾	24 641 km ²
Територијално уређење	општине	57
	градови	6
	Монета	Конвертибилна марка (KM)
	Међународна банкарска шифра (ISO code)	BAM

¹⁾ Привремени податак о површини Републике Српске који не укључује дио Брчко дистрикта.
Извор: Републичка управа за геодетске и имовинско-правне послове

Географски положај Републике Српске изузетно је повољан

Територија Републике Српске налази се између 42°33' и 45°17' сјеверне географске ширине и 16°12' и 19°38' источне географске дужине, односно захвата сјеверни и источни дио геопростора Босне и Херцеговине. Република Српска има површину од 24 641km².

Република Српска спада у групу континенталних простора – нема излаз на море и смјештена је на контакту двију великих природно-географских и друштвено-економских регионалних цјелина – панонске и медитеранске.

Према територијалној организацији, на територији Републике Српске утврђено је шест градова: Град Бања Лука, Град Источно Сарајево, Град Приједор, Град Добој, Град Бијељина и Град Требиње као и 57 општина. Град Бања Лука, Град Приједор, Град Добој, Град Бијељина и Град Требиње у свом саставу немају општине, а подручје Града Источно Сарајево чине подручја општина: Источна Илиџа, Источно Ново Сарајево, Пале, Соколац, Источни Стари Град и Трново. Град Бања Лука је највећи град Републике Српске и представља административни, привредни и културни центар Републике Српске.

2.1. Географске координате крајњих тачака

	Сјеверна географска ширина	Источна географска дужина ¹⁾	Општина	Насељено мјесто
Сјевер	45° 17'	16° 56'	Козарска Дубица	Доња Градина – Општина Козарска Дубица
Југ	42° 33'	18° 27'	Требиње	Граб – Општина Требиње
Исток	44° 03'	19° 38'	Братунац	Жлијебац – Општина Братунац
Запад	44° 57'	16° 12'	Крупа на Уни	Средњи Бушевић – Општина Крупа на Уни

¹⁾ по Гриничу

Географски и метеоролошки подаци

Републику Српску пресијецају виталне комуникационе везе

У саобраћајно-географском смислу положај Републике Српске је од посебног значаја. То се првенствено односи на меридијански правац који ријечним долинама Босне и Неретве, пресијецајући динарски планински комплекс, повезује средњоевропску и медитеранску макрорегију. Ништа мањег значаја није ни упоредни правац који повезује Републику Српску са централно-балканским и западно-европским простором. Значајан је и излаз Републике Српске на ријеку Саву којом се веже на европску ријечну саобраћајницу Рајна–Мајна–Дунав.

Природна обиљежја Републике Српске су веома сложена, што је резултат њене припадности различитим природно-географским цјелинама и њиховој геоморфолошкој еволуцији

У сјеверном перипанонском дијелу брежуљкасти терени, изграђени од кенозојских наслага, постепено се спуштају у равничарске просторе са алувијалним заравнима и ријечним терасама који уједно чини и најплоднији дио Републике Српске. На том простору издиже се само неколико усамљених планина – Козара, Просара, Мотајица, Вучијак, Озрен и Требовац, те крајњи сјеверо-источни огранци Мајевице. Према југу, равничарски простор преко брежуљкастог терена прелази у планинско подручје које заузима и највећи дио површине Републике Српске.

Највиши планински врх на територији Републике Српске је Маглић, који се налази на 2 386 m надморске висине на истоименој планини.

Највеће ријеке Републике Српске су Дрина (305 km), Сава (202 km) и Врбас (117 km) које припадају црноморском ријечном сливу. Све воде јужно од планинског превоја Чемерно, на подручју Источне Херцеговине, припадају јадранском ријечном сливу (Требишњица, Неретва). Веће ријеке у Републици Српској још су и Босна и Требишњица. Највеће језеро Републике Српске је Билећко језеро (на Требишњици), површине 27,064 km², које је уједно и највеће вјештачко језеро на Балканском полуострву. Највеће природно језеро је Штиринско (на Зеленгори) површине 0,129 km².

Географски и метеоролошки подаци

2.2. Највише планине и планински врхови

Планина	Врх	Надморска висина, м
Маглић	Маглић	2 386
Волујак	Волујак	2 336
Лелија	Велика Лелија	2 032
Зеленгора	Брегоч	2 014
Клековача	Клековача	1 961
Црвањ	Зимомор	1 920
Јахорина	Огорјелица	1 916
Виторог	Велики Виторог	1 906
Бјеласница (Гатачка)	Бјеласница	1 867
Баба	Ђед	1 735
Вучево	Жрвањ	1 696
Романија	Велики Лупоглав	1 652
Требевић	Требевић	1 629
Јавор	Велики Жеп	1 537

Извор: Природно-математички факултет Бања Лука, Катедра за физичку географију

2.3. Најдуже ријеке

Ријеке	Дужина тока, km	
	УКУПНО	у Републици Српској
Дрина	341,0	305,0
Сава	945,0	202,0
Врбас	249,9	117,0
Врбања	95,4	95,4
Сана	157,7	85,0
Уна	212,5	82,0
Укрина	80,9	80,9
Босна	279,4	79,0

Извор: Јавна установа „Воде Српске“, Бијељина

Географски и метеоролошки подаци

2.4. Највећа језера и рибњази

	Површина, km ²	Надморска висина, m	Највећа дубина, m	Запремина воде, мил. m ³
ВЈЕШТАЧКА ЈЕЗЕРА				
Билећко (на Требишњици)	27,064	400	104,0	1 280,0
Перућачко (на Дрини)	12,401	290	70,0	355,0
Зворничко (на Дрини)	8,876	140	28,0	89,0
Вишеградско (на Дрини)	8,900	336	78,0	161,0
Бочац (на Врбасу)	2,330	282	62,0	52,7
ПРИРОДНА ЈЕЗЕРА				
Штиринско (на Зеленгори)	0,129	1 672	4,5	0,255
Котланичко (на Зеленгори)	0,044	1 528	10,0	0,250
Улошко (на Црвњу)	0,043	1 058	14,0	0,255
ДоњеБаре (на Зеленгори)	0,021	1 475	4,5	0,057
Орловачко (на Зеленгори)	0,021	1 438	5,0	0,054
РИБЊАЦИ				
Саничани (на Гомјеници)	11,179	143	4,0	...
Бардача (на Матури)	7,472	90	2,2	...
Прњавор (на Вијаки)	6,664	134	3,5	...
Сјековац (на Укрини)	3,980	85	3,0	...

Извор: Природно-математички факултет Бања Лука, Катедра за физичку географију

Природни потенцијали су свакако један од кључних фактора у садашњем и будућем развоју Републике Српске и њеном економско-географском обликовању. У том смислу у најважније природне потенцијале спадају пољопривредно земљиште, шумски комплекси, хидро-климатски услови и рудни и минерални ресурси.

Климатске катактеристике

Различити климатски утицаји, који дјелују напростору Републике Српске, резултат су природних фактора и законитости опште циркулације ваздушних маса овог простора. Према томе, на територији Републике Српске могу се издвојити три климатска типа, и то:

1. Сјеверни перипанонски простор има умјереноконтиненталну климу. Одликује се умјерено хладним зимама и топлим љетима. Вриједности средње годишње температуре ваздуха овог климатског типа крећу се од 12°C до 19°C.

2. Планинска и планинско-котлинска клима, захвата највећи дио Републике Српске. Планински масиви имају кратка и свјежа љета и хладне и сњеговите зиме, гдје се високи сњижни покривач дуго задржава. Средња годишња температура ваздуха је између 5°C и 7°C. Брежуљкаста подручја те котлине и долине имају нешто блажу климу. Простори који имају обиљежја планинско-котлинске климе имају средњу годишњу температуру ваздуха око 10°C. Зиме су умјеренохладне са снијегом, са честим температурним инверзијама и маглама, док су љета умјерено топла.

3. Измијењена варијанта медитеранске-јадранске климе

Јужни дио Републике Српске односно простор ниске Херцеговине има измијењену варијанту јадранске климе. Овај простор се назива Хумине, за разлику од простора Рудина који захвата више планинске дијелове херцеговачког крша кога, у климатском погледу, карактерише прелазна варијанта између климе Хумина и планинске климе. Средња годишња температура ваздуха је између 14°C и 14,7°C. У овом климатском простору смјештен је најтоплији град Републике Српске – Требиње.

Географски и метеоролошки подаци

2.5. Годишње вриједности важнијих метеоролошких параметара, 2012. година

Мјерна станица	Средња годишња температура ваздуха, °C	Облачност, десетине	Влажност, %	Инсолација, час
Бања Лука	12,7	5,6	70	2 085
Бијељина	13,0	5,3	75	-
Билећа	12,9	4,3	65	2 607
Вишеград	12,6	5,8	70	-
Градишка	13,1	4,6	69	-
Добој	12,3	5,7	72	2 083
Мркоњић Град	10,2	5,3	73	-
Нови Град	11,7	5,6	72	-
Приједор	12,5	5,7	71	2 047
Рибник	11,3	5,2	69	-
Соколац	8,1	5,3	71	2 014
Србац	11,4	-	71	-
Требиње	15,4	3,8	57	-

Извор: Републички хидрометеоролошки завод

2.6. Земљотреси ²⁾

Мјесто	Степен јачине земљотреса	Вријеме земљотреса		
		датум	час	минут
Гацко	6-7	25. X 1902.	21	45
Власеница	6-7	25. XII 1908.	21	30
Љубиње	8	14. II 1927.	3	43
Дервента	7	17. XII 1940.	10	52
Трескавица (планина)	8	11. VI 1962.	7	15
Зловрх (планина)	7	3. VII 1967.	2	55
Бања Лука	8	26. X 1969.	15	36
Бања Лука	9	27. X 1969.	8	10
Бања Лука	8	31. XII 1969.	13	18
Вележ (планина)	8	3. X 1979.	22	57
Берковићи	6-7	27. IX 2005.	0	25
Требиње	6-7	14. XI 2008.	13	26
Пале	5-6	31. III 2009.	1	46
Челинац	6	28. IV 2011.	23	30

²⁾ Приказани су само земљотреси интензитета шест и више степени. Интензитет земљотреса у епицентру је одређен по MCS (Меркали-Канкани-Зибег) скали. Вријеме је дато по GMT (по Гриничу).

Извор: Републички хидрометеоролошки завод

Национални парк Козара, у географском и геоморфолошком погледу захвата перипанонско подручје унутрашњих Динарида у Републици Српској. Посматрано географски обухвата простор од 44° 59' до 45° 3' сјеверне географске ширине и од 16° 51' до 16° 55' источне географске дужине по Гриничу.

Површина Националног парка Козара је 3 520 ha, проглашена је Националним парком 1967. године с циљем заштите културно-историјских и природних вриједности планине Козаре. Национални парк Козара је члан Федерације националних паркова Европе - EUROPARC.

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ ДА...

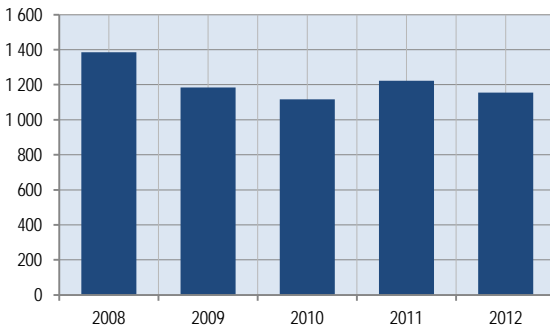
је Козара проглашена Националним парком 1967. године.

Козара је планина динамичног рељефа чији висови не прелазе хиљаду метара надморске висине. Умјерено-континентална клима, велики број сунчаних дана и питоми планински врхови-видиковци са којих се виде Градишка, Приједор, Козарска Дубица и остала околна мјеста, дају посебну вриједност овој планини. На подручју Националног парка налазе се извори већих потока и ријека (Мљечанице, Моштанице, Козарачке ријеке - Старенице) што Национални парк Козару чини орохидрографским чвориштем истоимене планине. Централни дио Националног парка и планине Козаре заузима подручје Мраковице, на којем се простире неколико заравњених платоа висине од 700-800 метара. Геоморфолошки посматрано територија парка је веома хетерогена и орографски јако изражена, што се посебно манифестовало специфичном вегетацијом и климатским промјенама. Тријарски кречњаци и доломити, у јужном подручју планине, на неким мјестима, граде типичне крашке облике рељефа, уз појаву гробена.

Регистар пословних субјеката

Смањен број основаних пословних субјеката у 2012. години у односу на претходну годину

Број основаних пословних субјеката у 2012. години мањи је за 5,5% у односу на 2011. годину.

Графикон 3.1. Број основаних пословних субјеката по годинама, 2008–2012.

Највећи дио пословних субјеката основан је у подручју дјелатности S (Остале услужне дјелатности) и подручју дјелатности G (Трговина на велико и на мало; поправка моторних возила и мотоцикала) и износе 33,2% и 17,0%, редом.

Дјелатност трговине - најзаступљенија дјелатност пословних субјеката

Три петине пословних субјеката, с обзиром на дјелатност коју претежно обављају, разврстано је у подручје G (Трговина на велико и на мало; поправка моторних возила и мотоцикала), подручје S (Остале услужне дјелатности) и подручје C (Прерађивачка индустрија).

3.1. Број пословних субјеката по подручјима КД, стање 31.12.

	2011	2012
УКУПНО	25 173	26 233
A	912	938
B	157	161
C	3 462	3 576
D	125	136
E	192	203
F	1 401	1 438
G	7 958	8 087
H	1 203	1 253
I	329	343
J	447	458
K	164	165
L	112	126
M	1 117	1 173
N	299	307
O	507	468
P	514	528
Q	489	603
R	1 849	1 968
S	3 935	4 301
U	1	1

Регистар пословних субјеката

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ ДА...

петина основаних пословних субјеката у Републици Српској имају директоре/руководиоце млађе од 30 година.

Подаци о пословним субјектима добијени су из Регистра пословних субјеката по дјелатностима Републичког завода за статистику. Регистар обухвата све субјекте са сједиштем на територији Републике Српске. У Регистар се не уписују физичка лица која обављају предузетничку дјелатност.

Становништво Републике Српске

Процијениjeni број становника Републике Српске у 2012. години износи 1 429 290 и мањи је у односу на претходну годину за 378 становника. Један од разлога пада броја становништва је негативан природни прираштај.

У поређењу са земљама из окружења - Словенија, БЈР Македонија и Црна Гора биљеже благи раст становништва

Живорођена дјеца

Просјечна старост мајке при рођењу првог дјетета у Републици Српској била је 26,4 године. У односу на прошлу годину, задржала се скоро на истом нивоу. Подаци нам указују да жене одлажу рађање дјеце и да се старосна граница приликом рађања дјеце повећава.

Укупна просјечна старост мајке при рођењу дјетета у ЕУ-27 према посљедњем расположивом податку Еуростата (2011. године) била је 30, док је у Републици Српској просјечна старост у 2012. години била 28,1 година.

У посљедњем периоду око 85% живорођене дјеце рађа се у браку.

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ ДА...

је свака друга живорођена беба у Републици Српској прво дијете, а просјечно свака осма живорођена беба је треће дијете у породици.

Умрли у Републици Српској

Укупан број умрлих у 2012. години у односу на претходну годину је већи за 1%. Просјечна старост умрлог лица у Републици Српској је 73 године. У просјеку, жене живе дуже од мушкараца око шест година. Више од половине умрлих лица умре од болести система крвотока, а око једне петине умре од малигнух тумора.

На хиљаду живорођених беба, у просјеку умре око четири бебе до годину дана старости. Република Српска има једну од нижих стопа смртности одојчади у поређењу са државама из окружења и за 2012. годину износила је 3,7‰.

Становништво

4.1. Умрли у Републици Српској

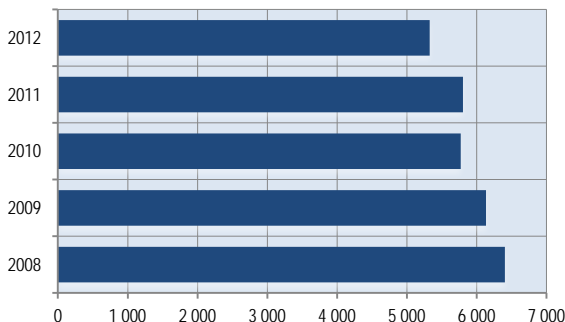
	2008	2009	2010	2011	2012
СВЕГА	13 501	13 775	13 517	13 658	13 796
Мушки	7 058	7 099	6 935	7 001	7 064
Женски	6 443	6 676	6 582	6 657	6 732

Закључени бракови

Од 2007. године број закључених бракова се смањује. На хиљаду становника у просјеку имамо око 3,7 нова склопљена брака. Дошло је до незнатног пада у односу на прошлу годину, када је било четири склопљена брака на хиљаду становника.

Најстарији младожења у 2012. години имао је 89 година, а невјеста 79 година, док је најмаћи младожења који је закључио брак имао 17 година, а невјеста 16 година.

Просјечна старост невјесте приликом закључења брака је 27,8, док први брак у просјеку закључују са 26,3 година. Просјечна старост младожење приликом закључења брака је 31,5 година, а први брак у просјеку склапају са 29,6 година.

Графикон 4.1. Закључени бракови, по годинама

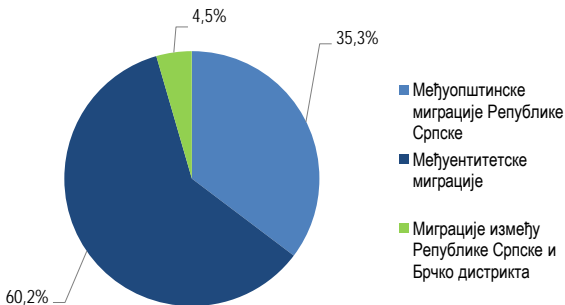
Миграције Републике Српске

Око 35% унутрашњих миграција у Републици Српској чине миграције између општина Републике Српске, а више од половине чине миграције између Републике Српске и Федерације Босне и Херцеговине.

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ ДА...

Република Српска има више досељеног становништва из Федерације Босне и Херцеговине и Брчко дистрикта, него што је из Републике Српске одсељено у Федерацију Босне и Херцеговине и Брчко дистрикт БиХ.

Највећа кретања становништва забиљежена су у старосној групи 20–29 година. У овој старосној групи жене се чешће одлучују за пресељење. У старосној групи 30 и више година, у миграцијама више учествују мушкарци.

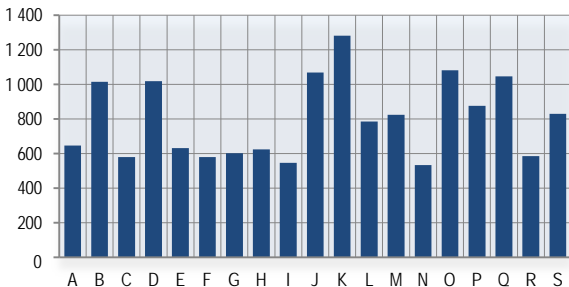

Графикон 4.2. Унутрашња миграциона кретања (досељени/одсељени) у Републици Српској, 2012. година

Плате

Просјечна плата поново расте

У последњих пет година просјечна нето плата повећала се 1,4 пута. У 2012. години у односу на 2011. годину нето плата је порасла за 9 КМ односно 1,1%. Као и у ранијем периоду, највише су зарађивали запослени у подручју Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања, гдје сваки други радник има високу или вишу стручну спрему. Они чине 2,8% од укупног броја запослених и примају, у просјеку 1 280 КМ мјесечно. Најниже нето мјесечне плате, 532 КМ, зарађивали су запослени у подручју Административне и помоћне услужне дјелатности, које запошљава 1,1% од укупног броја радника. У овом подручју највећи број запослених има средњу стручну спрему, 56,5%, док високу има 13,9% радника.

Графикон 5.1. Просјечне нето плате по подручјима КД, 2012. година

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ ДА...

је у последњих пет година нето плата у подручју Образовање порасла два пута.

5.1. Просјечне нето плате по подручјима КД, 2008-2012.

	КМ				
	2008	2009	2010	2011	2012
УКУПНО	755	788	784	809	818
A	635	621	604	638	645
B	846	891	947	990	1 015
C	483	518	544	565	579
D	899	1 017	1 008	1 022	1 017
E	578	608	611	625	631
F	529	546	552	587	578
G	513	559	586	601	601
H	631	643	632	645	624
I	472	500	525	541	546
J	944	1 045	1 026	1 053	1 068
K	1 206	1 253	1 212	1 252	1 280
L	665	562	689	836	784
M	710	735	712	789	824
N	618	574	571	575	532
O	1 026	1 085	1 048	1 063	1 081
P	829	900	885	883	875
Q	1 127	1 046	1 024	1 038	1 045
R	557	584	594	579	585
S	852	890	812	891	829

Највећи номинални раст нето плате у 2012. години у односу на 2011. годину остварен је у подручју Стручне, научне и техничке дјелатности (4,4%), а у подручјима Вађење руде и камена и Прерађивачке индустрије (2,5%). С друге стране, пад плате забиљежен је у подручјима Административне и помоћне услужне дјелатности (7,5%) и Остале услужне дјелатности (7%).

Реални индекс плате, који представља однос између номиналног индекса плате и индекса потрошачких цијена у одговарајућем периоду, показује пад у посљедње двије године. Реално гледано, у 2011. години у односу на 2010. годину тај пад је износио 0,7%, док је у 2012. у односу на 2011. годину тај пад износио 1%.

Тржиште рада

Настављен тренд раста стопе незапослености и у 2012. години

Тржиште рада Републике Српске је и даље под утицајем негативних ефеката свјетске економске кризе. Након што се стопа незапослености од 25,2% у 2007. години спустила на 20,5% у 2008. години, од 2009. године поново је почела да расте. Стопа незапослености у 2009. години порасла је за 0,9 процентних поена у 2010. години за 2,2 процентна поена у 2011. години за 0,9 процентних поена, а у 2012. години за 1,1 процентна поена.

Посматрано по полу, у 2012. години у односу на претходну годину, стопа незапослености жена већа је за 1,7 процентна поена, док је стопа незапослености мушкараца већа за 0,8 процентних поена.

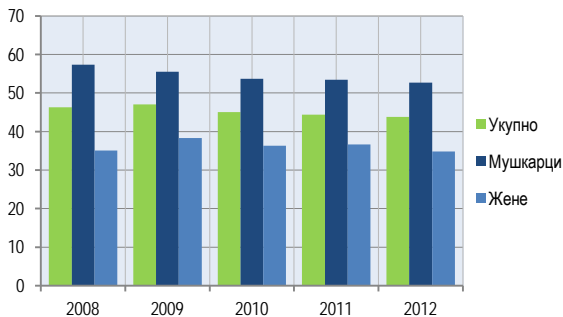
6.1. Стопе незапослености

	2008	2009	2010	2011	2012
УКУПНО	20,5	21,4	23,6	24,5	25,6
Мушки	18,2	20,6	22,0	23,0	23,8
Женски	24,1	22,4	25,9	26,5	28,2

Упркос свјетској економској кризи, промјене стопе запослености у периоду од 2008. до 2012. године су мање од једног процентног поена.

Структура запослених према групама подручја дјелатности у 2012. години је: пољопривредне 31,7%, индустријске (непољопривредне) 24,7% и услужне 43,6%, а према типу запослености: запослени за плату (запосленици) 62,7%, samozапосленици 29,2% и неплаћени помажући чланови 8,1%.

Развијене земље карактерише доминантно учешће запослених у сектору услуга, као и високо учешће запослених за плату у укупној запослености.

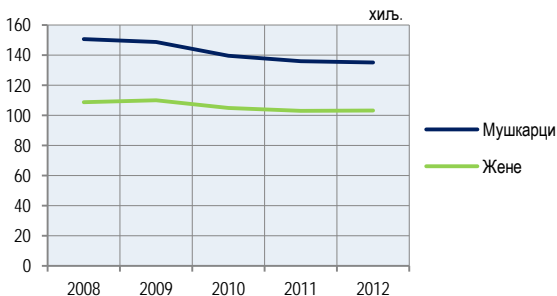
Графикон 6.1. Стопе запослености (15–64 година старости)

Стопа запослености мушког дијела популације у 2012. години је 44,1% и већа је за 16,9 процентних поена у односу на стопу запослености женског дијела популације, што је за ово поднебље уобичајена разлика.

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ ДА...

половина незапослених посао тражи дуже од три године.

Тржиште рада

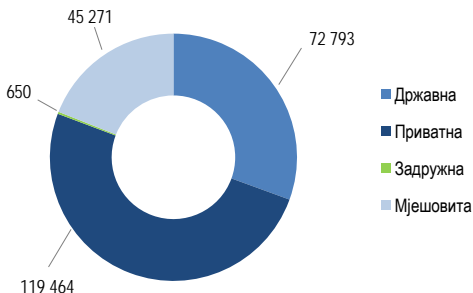
Графикон 6.2. Запослени по полу, годишњи просјек

Смањује се број запослених и у 2012. години

Смањење броја запослених настављено је и у 2012. години, и у односу на 2011. годину, број запослених смањено се за 0,33%, док се број незапослених повећао за 1,9%.

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ ДА...

је два пута већи број запослених доктора наука у 2012. години у односу на 2005. годину.

Графикон 6.3. Запослени према облику својине, 2012. година

Сваки други запослени ради у пословним субјектима који су у приватној својини, а сваки пети запослени је предузетник или ради код предузетника.

Половина запослених у Републици Српској ради у Прерађивачкој индустрији, Трговини и Државној управи. Сваки други радник има највише завршену средњу школу, а сваки четврти завршену високу или вишу.

Сваки шести запослени је млађи од 30 година, а четвртина запослених је старија од 50 година.

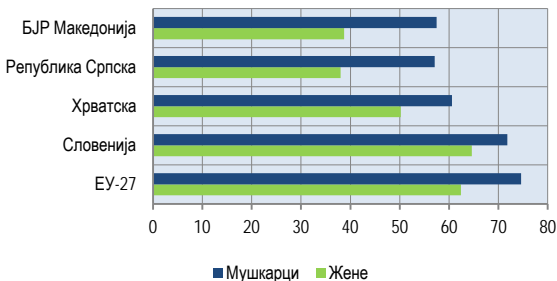
Свако друго лице које тражи запослење има завршену средњу школу док високу или вишу школу има свако петнаесто. Трећина незапослених је млађа од 30 година, а сваки пети незапослени је старији од 50 година.

Тржиште рада

6.2. Запослени по подручјима КД, годишњи просјек

	2008	2009	2010	2011	2012
УКУПНО	259 205	258 634	244 453	238 956	238 178
A	8 349	8 468	8 176	8 159	7 816
B	4 970	4 711	4 841	4 918	4 932
C	56 874	52 951	48 816	46 372	45 968
D	6 907	6 999	7 101	6 952	7 114
E	4 448	4 602	4 524	4 498	4 566
F	15 152	15 278	13 763	12 590	11 702
G	54 028	54 308	49 344	47 447	45 902
H	11 870	12 036	11 512	11 316	11 032
I	16 660	15 090	12 848	11 840	11 330
J	4 788	4 968	5 030	5 034	5 106
K	3 799	5 180	5 122	5 252	5 616
L	1 131	854	756	623	608
M	7 141	7 224	6 752	6 880	6 938
N	2 200	2 520	2 540	2 599	2 550
O	21 062	22 708	22 444	22 394	23 198
P	18 837	19 516	20 126	20 778	21 156
Q	14 208	14 449	14 784	15 394	16 350
R	2 036	2 503	2 355	2 500	2 540
S	4 745	4 269	3 619	3 410	3 754

Пад запослености забиљежен и у земљама у окружењу

Графикон 6.4. Стопе запослености у земљама у окружењу (20–64 година старости)

Земље у окружењу су, такође, још увијек под утицајем последица свјетске економске кризе тако да се и код њих и у 2012. години биљежи смањење броја запослених и повећање броја незапослених.

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ ДА...

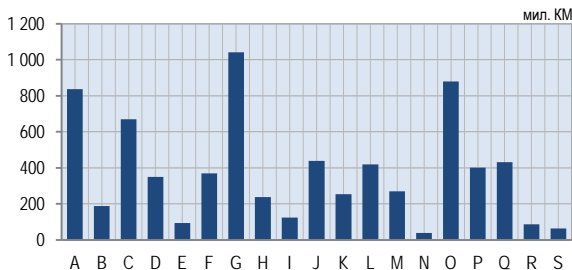
би у случају да се сва лица која се тренутно налазе у статусу незапослености запосле, односно пређу из незапослених у запослене, стопа запослености у Републици Српској опет била испод просјека ЕУ.

Бруто домаћи производ

Након забиљеженог раста реалног бруто домаћег производа у 2010. и 2011. години од 0,8%, у 2012. години бруто домаћи производ реално је пао за 1,1%.

7.1. Бруто домаћи производ и бруто додата вриједност, 2012. година

	Текуће цијене, хиљ. КМ	Стопа реалног раста, %
A Пољопривреда, шумарство и риболов	836 493	-7,9
B Вађење руда и камена	188 788	-1,7
C Прерађивачка индустрија	669 986	-4,5
D Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	349 845	-3,7
E Снабдијевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	93 478	-7,3
F Грађевинарство	369 345	-3,2
G Трговина на велико и на мало; поправка моторних возила и мотоцикала	1 040 807	0,6
H Саобраћај и складиштење	238 015	2,3
I Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране; хотелијерство и угоститељство	125 027	-1,7
J Информације и комуникације	439 201	1,4
K Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	254 356	5,1
L Пословање некретнинама	419 468	-1,0
M Стручне, научне и техничке дјелатности	269 290	0,0
N Административне и помоћне услужне дјелатности	38 068	13,1
O Јавна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање	879 332	3,4
P Образовање	401 034	0,9
Q Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	431 170	2,2
R Умјетност, забава и рекреација	86 568	2,3
S Остале услужне дјелатности	63 845	0,5
FISIM (минус)	195 933	6,3
Бруто додата вриједност	6 998 183	-1,1
Порези на производе минус субвенције на производе	1 586 789	-1,1
Бруто домаћи производ	858 4972	-1,1

Графикон 7.1. Бруто додата вриједност, текуће цијене, 2012. година

Преко 1 200 милиона КМ бруто додате вриједности ствара се у индустријским дјелатностима

У укупном бруто домаћем производу за 2012. годину подручје Прерађивачке индустрије учествује 7,8%, подручје Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација са 4,2% и подручје Вађење руда и камена са 2,2%. Посматрано са становишта запослености ова подручја имају доминантну улогу и запошљавају око четвртине укупног броја запослених.

7.2. Бруто домаћи производ и бруто додата вриједност, текуће цијене, структуре

	2008	2009	2010	2011	2012
Пољопривредне дјелатности	11,4	11,1	10,5	10,2	9,7
Непољопривредне дјелатности	21,7	22,5	21,0	20,8	19,6
Услугне дјелатности	51,1	52,2	53,2	53,3	54,5
FISIM(минус)	2,1	2,2	2,1	2,2	2,3
Бруто додата вриједност	82,1	83,6	82,6	82,1	81,5
Порези на производе минус субвенције на производе	17,9	16,4	17,4	17,9	18,5
Бруто домаћи производ	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Бруто домаћи производ

Посматрајући бруто домаћи производ Републике Српске у петогодишњем периоду очавају се одређене промјене у његовој структури. Опада учешће пољопривредних дјелатности (пољопривреда, шумарство и риболов), док је учешће услужних дјелатности у сталном порасту и у 2012. години веће је за 3,4 процентна поена у односу на 2008. годину.

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ ДА...

од укупног броја тржишних предузећа, 0,7% чине велика предузећа која стварају 19,0% бруто додате вриједности.

7.3. Бруто додата вриједност по институционалним секторима, текуће цијене, структуре

	2008	2009	2010	2011	2012
Нефинансијски сектор	49,7	48,5	49,2	49,6	49,0
Финансијски сектор	3,1	3,3	3,2	3,3	3,5
Сектор држава	20,8	22,0	21,9	22,8	23,5
Сектор домаћинства	28,1	28,0	27,2	25,8	25,7
Сектор непрофитних институција које служе домаћинствима	0,9	0,9	1,0	1,1	1,1
FISIM (минус)	2,6	2,7	2,5	2,6	2,8
Бруто додата вриједност	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

7.4. Бруто домаћи производ

	2008	2009	2010	2011	2012
Бруто домаћи производ, текуће цијене, хиљ. КМ	8 490 642	8 236 270	8 318 217	8 682 397	8 584 972
Бруто домаћи производ по становнику, КМ	5 907	5 739	5 805	6 073	6 006
Бруто домаћи производ, стопе реалног раста	6,3	-3,0	0,8	0,8	-1,1

Бруто домаћи производ по становнику је груба мјера материјалног стандарда становништва, који је у 2012. години порастао за 1,7% у односу на 2008. годину.

Расподјелом бруто домаћег производа највећи дио одлази на средства за запослене

У расподјели бруто домаћег производа, обрачунатог производним приступом у 2012. години, средства за запослене учествују са 49,5%, бруто оперативни вишак и мјешовити доходак са 32,0%, а 18,5% се односи на нето порезе на производе и производњу. Средства за запослене у посматраном периоду су у константном порасту и у односу на 2008. годину порасла су за 5,4 процентних поена.

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ ДА...

20,4% средстава за запослене чине остала плаћања запосленим.

7.5. Доходовне компоненте бруто домаћег производа, текуће цијене, хиљ. КМ

	2008	2009	2010	2011	2012
Бруто домаћи производ	8 490 642	8 236 270	8 318 217	8 682 397	8 584 972
Средства за запослене	3 746 017	3 866 619	3 937 423	4 233 305	4 247 460
Нето порези на производе и производњу	1 510 734	1 320 604	1 413 153	1 538 634	1 583 303
Бруто оперативни вишак/Бруто мјешовити доходак	3 233 891	3 049 047	2 967 641	2 910 458	2 754 209

Животни стандард и сиромаштво

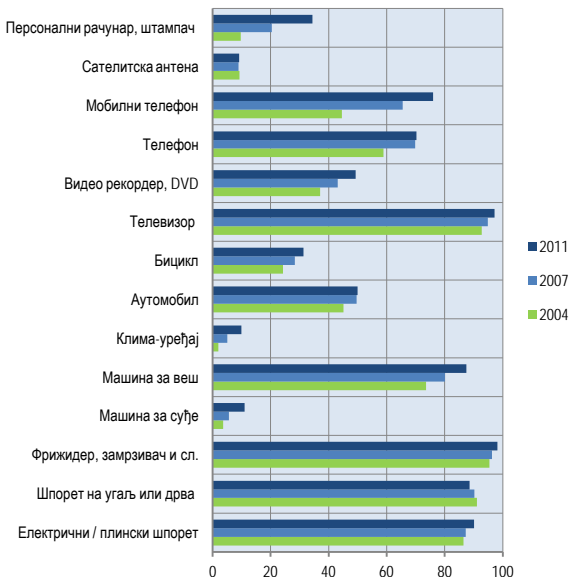
У Републици Српској су укупни просјечни мјесечни издаци домаћинства у 2011. години износили 1 381,45 КМ.

8.1. Просјечни мјесечни издаци домаћинства по категоријама издатака, АПД

	Просјечни мјесечни издаци (КМ)			Структура, %		
	2004	2007	2011	2004	2007	2011
Просјечна величина домаћинства	3,17	3,11	2,95			
УКУПНО	1 227,33	1 364,31	1 381,45	100,0	100,0	100,0
Храна и пиће, укупно	419,12	473,18	469,18	34,1	34,7	34,0
Хљев и житарице	54,66	59,07	64,18	4,5	4,3	4,6
Месо	94,82	115,95	124,47	7,7	8,5	9,0
Риба	11,09	14,07	11,16	0,9	1,0	0,8
Млијеко, сир и јаја	64,11	66,42	65,98	5,2	4,9	4,8
Уља и масноће	17,94	18,54	18,93	1,5	1,4	1,4
Воће и поврће	69,28	77,97	75,57	5,6	5,7	5,5
Шећер, џем, мед, кондиторски производи, сирупи итд.	44,77	52,88	45,97	3,6	3,9	3,3
Безалкохолна пића	36,91	44,42	39,48	3,0	3,3	2,9
Алкохолна пића	25,53	23,86	23,14	2,1	1,7	1,7
Непрехрана, укупно	808,21	891,14	912,27	65,9	65,3	66,0
Дуван	23,95	24,91	30,61	2,0	1,8	2,2
Одјећа и обућа	59,96	66,64	70,4	4,9	4,9	5,1
Становање	196,00	198,32	214,43	16,0	14,5	15,5
Електрична енергија, плин, вода и друга горива	94,6	100,93	127,93	7,7	7,4	9,3
Намјештај, опрема за домаћинство	-	68,52	64,93		5,0	4,7
Здравство	53,66	65,29	46,70	4,4	4,8	3,4
Превоз	121,82	156	150,91	9,9	11,4	10,9
Комуникације	28,83	42,89	48,08	2,3	3,1	3,5
Рекреација и култура	41,41	44,12	34,16	3,4	3,2	2,5
Образовање	-	7,36	8,94		0,5	0,6
Угоститељске услуге	17,88	23,00	20,36	1,5	1,7	1,5
Услуге смјештаја	7,68	11,17	11,11	0,6	0,8	0,8
Други производи и услуге	70,19	81,98	83,72	5,7	6,0	6,1

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ ДА...

трећина мјесечних издатака одлази на куповину хране и пића, а од тога скоро трећина на куповину меса.

Графикон 8.1. Структура посједовња трајних потрошних добара у домаћинствима, укупно, (АПД 2011. година)

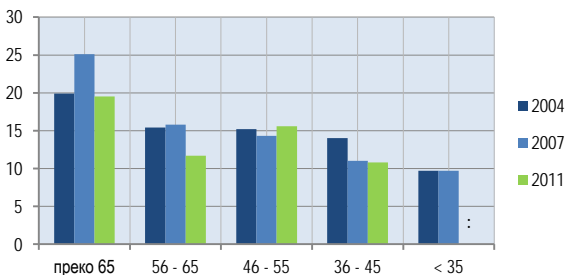
Животни стандард и сиромаштво

8.2. Релативно сиромаштво

	2004	2007	2011
Релативна линија сиромаштва по прилагођеном члану домаћинства, мјесечно КМ	298,96	350,22	381,09
Процент сиромашних по прилагођеном члану домаћинства (%)	15,80	15,60	14,80

Најсиромашнија су стара самачка домаћинства и домаћинства чији је носилац неспособан за рад

У Републици Српској је 14,8% становништва било релативно сиромашно, односно живјело у домаћинствима која су имала мјесечну потрошњу по прилагођеном члану домаћинства нижу од 381,09 КМ (у 2011. години). На граници сиромаштва живи 8,3% домаћинстава.

Графикон 8.2. Величина сиромаштва по годинама старости носиоца домаћинства, 2004, 2007. и 2011. година

Послије вишегодишњег пада инвестиционих улагања, у 2012. години повећана је инвестициона активност, тако да су остварене инвестиције веће за 19,3% у односу на претходну годину, а исплаћене инвестиције за 19,2%. Инвестициона улагања, посматрана према дјелатности инвеститора, у подручју Вађења руда и камена су већа више од два пута. Значајан пораст инвестиционе активности је забиљежен и у подручјима: Образовања за 161,6%, Стручних, научних и техничких дјелатности за 126,3%, Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране; хотелијерства и угоститељства за 124,6% и Производње и снабдијевања електричном енергијом, гасом, паром и климатизације за 120,1%.

9.1. Остварене инвестиције у стална средства према дјелатности инвеститора, 2012. година

	Вриједност остварених инвестиција, хил. КМ	Структура, %
Укупно остварене инвестиције	1 622 047	100,0
Пољопривреда, шумарство и риболов	41 668	2,6
Вађење руда и камена	266 866	16,4
Прерађивачка индустрија	234 140	14,4
Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	244 776	15,1
Снабдијевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	15 503	1,0
Грађевинарство	65 634	4,0
Трговина на велико и трговина на мало, оправка моторних возила, мотоцикала	115 821	7,1
Саобраћај и складиштење	46 160	2,8
Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране; хотелијерство и угоститељство	25 764	1,6
Информације и комуникације	77 680	4,8
Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	31 888	2,0
Пословање некретнинама	10 346	0,6
Стручне, научне и техничке дјелатности	35 111	2,2
Административне и помоћне услужне дјелатности	4 638	0,3
Јавна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање	313 284	19,3
Образовање	43 339	2,7
Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	39 842	2,5
Умјетност, забава и рекреација	8 701	0,5
Остале услужне активности	886	0,1

Инвестиције

У структури инвестиционих улагања, посматрано према дјелатности инвеститора, највише су учествовала следећа подручја: Јавна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање, Вађење руда и камена, Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација и Прерађивачка индустрија. Са становишта намјене инвестиционих улагања у нова стална средства, највећи дио се односи на подручја Производње и снабдијевања електричном енергијом, гасом, паром и климатизације, Грађевинарства и Прерађивачке индустрије.

Више од 700 милиона КМ инвестира се у машине, опрему и транспортна средства

Посматрајући инвестиционе активности према техничкој структури, више од половине укупно остварених инвестиција улаже се у машине, опрему и транспортна средства. У грађевинске објекте у 2012. години највише су улагали пословни субјекти из подручја Јавне управе и одбране, обавезног социјалног осигурања 40,6%, затим Прерађивачке индустрије 9,5% иТрговине на велико и трговине на мало, оправке моторних возила, мотоцикала 9,2%.

Када су у питању улагања у нематеријална (неопипљива) стална средства подручје Вађења руде и камена учествује са 78,9%, подручје Стручних, научних и техничких дјелатности са 5,5%, док подручје Јавне управе и одбране, обавезног социјалног осигурања учествује са 4,6%.

9.2. Структура остварених инвестиција у стална средства према техничкој структури

	2008	2009	2010	2011	2012
Остварене инвестиције	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Грађевински објекти и простори	56,0	58,2	55,6	52,9	41,2
Машине, опрема и транспортна средства	41,2	37,3	40,2	42,8	43,9
Остало	2,8	4,5	4,2	4,3	14,9

Инвестициона улагања у 2012. години су са 48,4% финансирана из властитих средстава, са 36,6% из финансијских кредита, са 6,3% из других извора, са 4,7% из средстава буџета и фондова, са 2,4% из удружених средстава и са 1,6% из финансијског лизинга.

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ ДА...

према карактеру изградње, половина остварених инвестиција у нова стална средства односи се на изградњу нових капацитета.

9.3. Исплате за инвестиције и остварене инвестиције

хиљ. КМ

	2008	2009	2010	2011	2012
Извршене исплате за инвестиције	1 673 858	1 565 353	1 443 308	1 367 206	1 630 244
Остварене инвестиције	1 784 784	1 551 808	1 446 629	1 359 836	1 622 047

Цијене

Цијене нафте, цијене гаса и цијене хране на свјетском тржишту су фактори који су имали значајан утицај на инфлацију у протеклих неколико година.

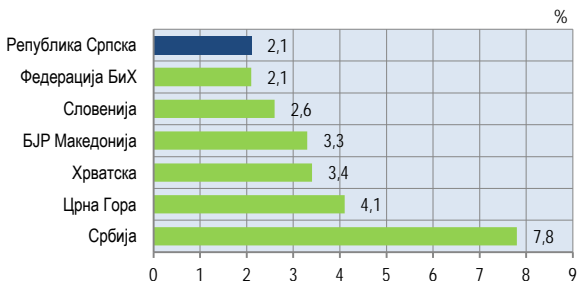
Највећи раст цијена у Републици Српској у 2012. години забиљежен је у одјелу Алкохолна пића и дуван, док је највећи пад цијена забиљежен у одјелу Одјећа и обућа.

10.1. Индекси потрошачких цијена по COICOP-у, 2008–2012.

претходна година=100

	2008	2009	2010	2011	2012
УКУПНО	107,2	99,6	102,5	103,9	102,1
Храна и безалкохолна пића	111,2	98,3	99,2	105,6	101,7
Алкохолна пића и дуван	101,2	111,0	120,5	108,0	109,1
Одјећа и обућа	98,2	96,9	96,3	95,4	96,1
Становање, вода, електрична енергија, плин и други енергенти	108,2	104,4	104,1	102,8	101,2
Намјештај, покућство и редовно одржавање куће	102,0	100,8	99,8	101,1	101,1
Здравство	101,5	101,1	102,8	99,0	99,9
Превоз	112,5	90,0	106,5	108,1	105,4
Комуникације	104,9	102,1	108,3	110,3	104,3
Рекреација и култура	103,1	102,2	100,0	100,3	99,8
Образовање	103,2	100,8	105,4	99,8	100,3
Ресторани и хотели	104,4	103,5	100,4	100,7	100,2
Остали производи и услуге	102,7	102,9	100,7	99,5	100,5

У односу на Републику Српску, земље из окружења, Словенија, БЈР Македонија, Хрватска, Црна Гора и Србија забиљежиле су вишу стопу инфлације.

Графикон 10.1. Инфлација у 2012. години – поређење

Цијене произвођача индустријских производа забиљежиле су просјечан раст од 0,4% у 2012. години.

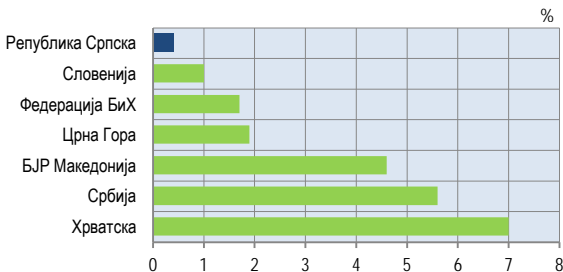
Посматрано по намјени потрошње највећи раст цијена забиљежен је код интермедијарних производа, док је највећи пад цијена забиљежен код трајних производа за широку потрошњу.

Цијене

10.2. Индекси цијена произвођача индустријских производа по подручјима КД БиХ 2010. године, 2008–2012.

претходна година=100

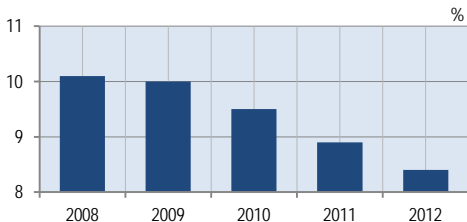
Подручја КД	2008	2009	2010	2011	2012
ИНДУСТРИЈА УКУПНО	109,0	98,1	102,2	104,7	100,4
Вађење руда и камена	108,0	101,2	101,2	111,2	102,8
Прерађивачка индустрија	108,7	97,0	101,4	106,0	100,4
Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом и водом	110,0	99,0	103,9	100,0	100,1

Графикон 10.2. Цијене произвођача индустријских производа у 2012. години – поређење

Учешће пољопривреде у формирању БДП-а је 8,4%

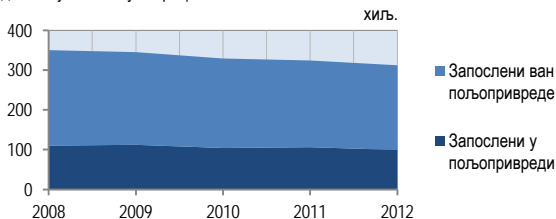
Учешће пољопривреде у структури бруто домаћег производа Републике Српске последњих година је у сталном паду али је и даље високо у поређењу са развијеним и високо развијеним земљама. У 2012. години учешће бруто додате вриједности пољопривреде у формирању бруто домаћег производа износи 8,4%, што је за 0,5% мање од прошлогодишњег учешћа или чак за 1,7% мање у односу на 2008. годину.

Графикон 11.1. Учешће пољопривреде у структури БДП-а

29,4% укупно запослени ангажовано у примарној пољопривреди

Запослени у примарној пољопривредној производњи имају релативно високо учешће у укупном броју запослених у Републици Српској. Према резултатима Анкете о радној снази у 2012. години, чак 29,4% запослених ради у пољопривреди од чега су 58,6% мушкараци, а 41,4% жене.

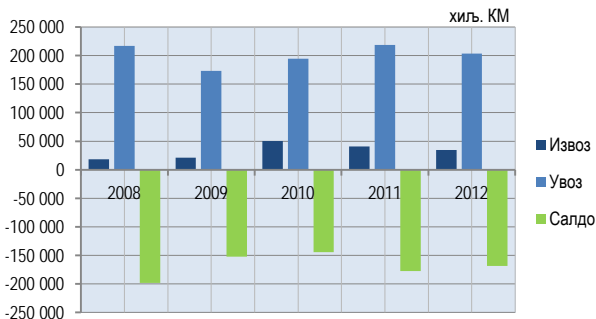
Графикон 11.2. Број запослених у пољопривредним и непољопривредним дјелатностима

Пољопривреда

Остварена спољнотрговинска размјена пољопривредних производа у вриједности од 238,1 милион КМ

У структури спољнотрговинске размјене Републике Српске пољопривредни производи немају значајније учешће. У прилог томе говори податак да остварени обим спољнотрговинске размјене пољопривредних производа у 2012. години, у вриједности од 238,1 милион КМ, чини свега 3,5% од вриједности укупне робне размјене.

Пољопривреда Републике Српске је у 2012. као и у претходним годинама, остварила негативан спољнотрговински биланс. Наиме, током 2012. године Република Српска је извезла пољопривредних производа у вриједности од 34,8 милиона КМ, док је истовремено остварен увоз пољопривредних производа у вриједности од 203,3 милиона КМ. Стопа покривености увоза извозом је 17,1%.

Графикон 11.3. Спољнотрговински биланс размјене пољопривредних производа

У односу на претходну 2011. годину, остварени спољнотрговински дефицит у размјени пољопривредних производа у 2012. години смањен је за 9,1 милион КМ или 5,1%.

Извоз пољопривредних производа из Републике Српске учествује са 1,5% у укупно реализованом извозу у 2012. години, а увоз са 4,5%.

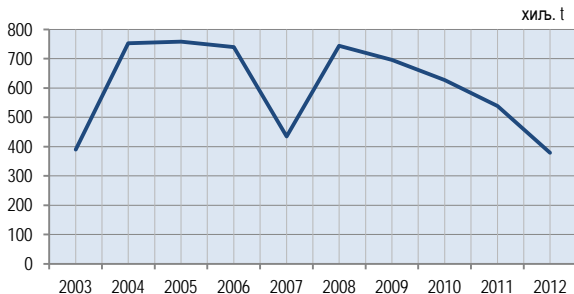
У структури укупног извоза, јаја перади остварују највеће учешће које износи 6,9 милиона КМ или 19,8% од укупне вриједности извоза оствареног током 2012. године.

Најзаступљенији пољопривредни производ у структури увоза јесте пшеница. Вриједност увезене пшенице износи 52,7 милиона КМ или 25,9% од вриједности укупно оствареног увоза у подручју пољопривреде.

Просјечан принос кукуруза од 2,7 t/ha

Према подацима из 2012. године укупно засијане површине орилица и башта у Републици Српској изnose 296 755 ha.

У структури засијаних орилица, посматрано појединачно по културама, доминирају површине под кукурузом које изnose 143 024 ha или 45,1% од укупно засијаних ориличних површина у 2012. години. Површине под кукурузом су незнатно веће у односу на претходну годину (веће за 0,3%) и десетогодишњи просјек (веће за 0,8%).

Графикон 11.4. Принос кукуруза

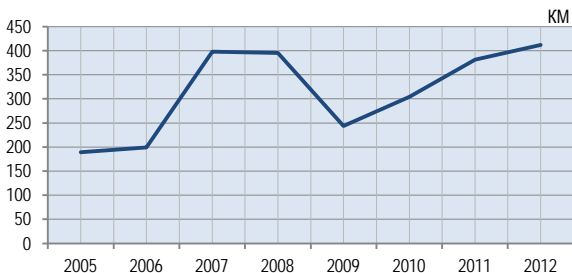
Пољопривреда

Током 2012. године забиљежен је укупан принос кукуруза у износу од 378 714 тона, односно просјечан принос од свега 2,7 t/ha. Остварени принос кукуруза је за око 160 хиљада тона или 29,7% мањи од прошлогодишњег приноса, односно за око 227 хиљада тона или 37,5% у односу на десетогодишњи просјек.

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ ДА...

Кукуруз учествује са 9,4% у укупној вриједности пољопривредне производње остварене током 2012. године.

Просјечна цијена кукуруза забиљежена у 2012. години износи 412 КМ по тони, што је за 13,4% виша цијена у односу на прошлогодишњу просјечну цијену тј. 102,4% у односу на 2005. годину.

Графикон 11.5. Просјечна цијена кукуруза

Више цијене пољопривредних производа за 7,3% и средстава која се користе у пољопривредној производњи за 8,3%

У 2012. години забиљежен је пораст цијена готово свих пољопривредних производа и средстава која се користе у пољопривредној производњи. Као и претходних година, раст цијена средстава која се користе у пољопривредној производњи је био већи од раста цијена пољопривредних производа, како у односу на базу 2005. годину, тако и у односу на 2011. годину.

Графикон 11.6. Годишњи индекси цијена оутпута и инпута

Цијене средстава која се користе у пољопривреди више су за 59,4% у односу на 2005. годину, при чему су цијене средстава за текућу потрошњу у пољопривреди више за 59,7% а цијене средстава намјењених за инвестиције у пољопривреди за 32,7%. У односу на претходну годину, цијене средстава која се користе у пољопривреди више су за 8,3%. Цијене средстава за текућу потрошњу више су за 8,4% а цијене средстава за инвестиције у пољопривреди за 0,7%.

У оквиру средстава која се користе у пољопривредној производњи, код сточне хране је забиљежен највећи пораст цијена у 2012. години. У односу на претходну годину, цијена сточне хране виша је за 18,9%.

Цијене пољопривредних производа у Републици Српској вишесу у 2012. години за 33,9% у односу на базу 2005. годину, односно 7,3% у односу на претходну 2011. годину.

На пораст цијена пољопривредних производа су прије свега утицале цијене биљних производа које су више за 55,7% у односу на 2005. годину а 5,3% у односу на претходну годину. Цијене стоке и сточних производа у односу на 2005. годину више су за 16,8%, док су у односу на прошлу годину више за 9,6%.

Код жита, као групе производа, забиљежен је највећи раст цијена у вриједности од 89,9% у поређењу са 2005. годином, односно 10,7% у поређењу са прошлом годином.

Шумарство

Територијално шуме и шумска земљишта покривају око 50% површине Републике Српске, а саме шуме 41%, што износи око 0,75 ха по становнику. Шумовитост је, у односу на шири аспект, блиска европској која достиже око 46%. Шуме у Републици Српској у великој мјери испуњавају своје привредне, еколошке и друштвене функције. Важно је напоменути да је Република Српска једна од ријетких европских регија чије шуме имају претежно природну структуру. У државном власништву налази се око милон хектара шума и шумског земљишта док приватне шуме и шумско земљиште заузимају двадесетак посто укупне шумске површине у Републици Српској, што износи око 290 хиљада ха.

12.1. Искоришћавање шума

хиљ. m³

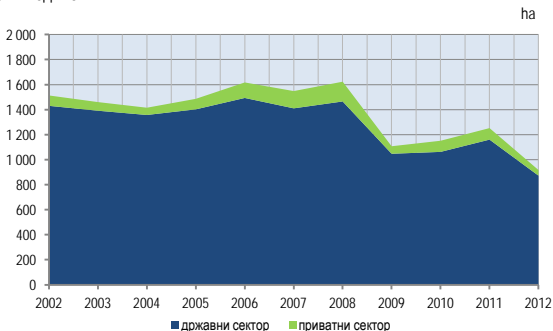
	посјечена бруто дрвна маса			лишћара	четинара
	укупно	државне шуме	приватне шуме		
2008	2 943	2 582	361	1 787	1 156
2009	2 543	2 325	218	1 595	949
2010	2 550	2 314	236	1 523	1 028
2011	2 838	2 555	283	1 640	1 198
2012	2 853	2 558	296	1 585	1 269

Посјечена бруто дрвна маса у шумама и изван шуме у 2012. години већа је у односу на 2011. године и износи 2 853 хиљаде m³. Од ове суме на државни сектор отпада 2 558 хиљада m³ што је значајно више него у приватном сектору и чини 90% укупно посјечене дрвне масе.

12.2. Производња и продаја шумских сортимената у државним шумама

	2008	2009	2010	2011	2012
Производња укупно	1 958 081	1 750 475	1 771 841	1 893 542	1 848 712
трупци за резање	1 007 351	812 106	812 047	866 875	862 997
Продаја укупно	1 939 855	1 682 983	1 809 701	1 955 500	1 815 978
трупци за резање	1 001 533	784 429	847 965	910 105	862 869

Укупна пошумљена површина у 2012. години износила је 918 ha и мања је за једну четвртину у односу на прошлу годину. Површина пошумљена четинарским врстама износи 808 ha, што чини око 88% од укупно пошумљених површина током 2012. године.

Графикон 12.1. Вјештачко пошумљавање

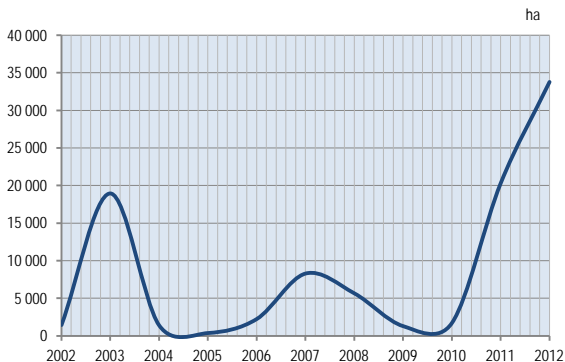
12.3. Бруто додата вриједност подручја шумарства

	2008	2009	2010	2011	2012
Бруто додата вриједност шумарства, хиљ. КМ	115 771	94 456	99 643	109 500	109 318
Бруто домаћи производ у тржишним цијенама, хиљ. КМ	8 490 642	8 236 270	8 318 217	8 682 397	8 584 972
Структура, %	1,4	1,1	1,2	1,3	1,3

Комерцијално шумарство и индустрија заснована на дрвету као сировини¹⁾ у структури извоза²⁾ Републике Српске у 2012. години значајно учествују са 13,8%, односно у износу од 326 милиона КМ.

¹⁾Осим производње намјештаја,²⁾Извоз према стандардној међународној трговинској класификацији (СМТК рев.4)

Шумарство

Графикон 12.2. Површине шума и шумског земљишта захваћене пожаром

Штете од пожара у 2012. години евидентирани су на површини од 33 781ha, са оштећеном дрвном масом од 177 761m³, што представља запреминско увећање у односу на прошлу годину за 142%.

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ ДА...

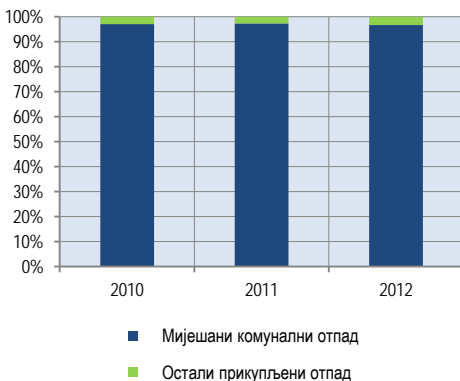
у Републици Српској тренутно има 90 активних ловишта која се простиру на 2 468 хиљада хектара, од чега је 45% под шумом.

Једна од ријетких животињских врста која се због своје бројности код нас још увијек лови је дивокоса. Лов на дивокосу спада у један од најзахтјевнијих врста лова. У Републици Српској аутохтона популација дивокосе је у сталном порасту, а њена најзначајнија станишта налазе се на Бјелашници и Трескавици, као и у ловиштима посебне намјене "Зеленгора", "Каменица" и "Сушица".

Мијешани комунални отпад доминантан у саставу прикупљеног комуналног отпада

Комунални отпад у Републици Српској прикупља се, углавном, као мијешани отпад, који је у периоду од 2010. до 2012. године чинио 97% укупно прикупљеног комуналног отпада. У истом периоду, удио одвојеног прикупљеног амбалажног у укупно прикупљеном комуналном отпаду скоро је занемарив и кретао се између 0,1% и 0,2%.

Процењује се да је један становник Републике Српске у 2012. години произвео 263 kg отпада, што је за 1,5% мање него у претходној години и знатно испод просјека земаља Европске уније (EУ-27), који је у 2011. години износио 503 kg по становнику.

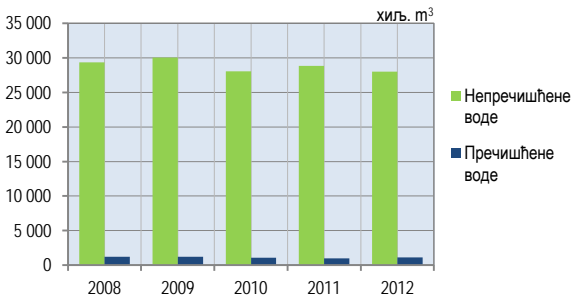
Графикон 13.1. Прикупљени комунални отпад

Животна средина

Више пречишћених отпадних комуналних вода у природним реципијентима

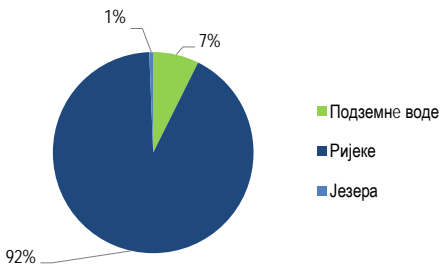
Количина отпадних комуналних вода које су пречишћене у Републици Српској прије испуштања у природни реципијент у 2012. години већа је за 16% у односу на претходну годину. Комуналне воде третиране су, углавном, секундарним поступком, чак 84% од укупно пречишћене воде, док је преостала количина третирана примјеном терцијарног поступка. Терцијарно пречишћавање отпадних комуналних вода забиљежено је први пут у 2012. години, док је претходних година у примјени био секундарни и мањим дијелом, примарни третман.

Када је систем одвођења отпадних вода у питању, дужина затворене канализационе мреже у сталном је порасту, тако да је у 2012. години у односу на 2008. годину, дужа за 23,5%.

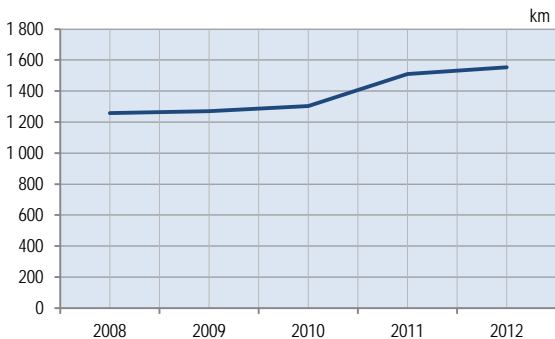

Графикон 13.2. Пречишћене и непречишћене отпадне комуналне воде

У систему јавног водоснабдијевања, у 2012. години, највећа количина воде испоручена је домаћинствима, 76% од укупно испоручене воде потрошачима. Овај удио је у периоду од 2008. до 2012. године забиљежио раст од 3%. Потрошачи преостале количине воде су индустрија, пољопривреда, шумарство, рибарство и остале дјелатности.

Графикон 13.3. Реципијенти отпадних комуналних вода, 2012. година

Графикон 13.4. Укупна дужина затворене канализационе мреже

Индустрија

Индустријска производња биљежи пад од 4,0% у 2012. години у односу на 2011. годину

Након дужег периода раста индустријске производње, од 2008. до 2011. године, у 2012. години је забиљежен пад од 4,0% у односу на 2011. годину.

И даље је најзначајнија производња електричне енергије, прехранбених производа, прерада дрвета, вађење угља, вађење руда метала, производња глинице, производа од метала, производа од бетона, деривата нафте и производња обуће.

Поређења ради, у истој години смањење индустријске производње забиљежено је у Србији (-2,9%), Хрватској (-5,5%), БЈР Македонији (-6,6%) и Федерацији БиХ (-4,4%), док је раст забиљежен у Словенији (0,4%).

14.1. Индекси индустријске производње по подручјима КД, 2008–2012.

претходна година=100

Подручја КД	2008	2009	2010	2011	2012
ИНДУСТРИЈА УКУПНО	117,7	110,7	105,4	104,8	96,0
Вађење руда и камена	114,1	92,9	109,1	118,2	96,1
Прерађивачка индустрија	120,8	121,4	105,5	104,3	95,6
Производња и снабдијевање ел. енергијом, гасом, паром и климатизација (осим 35.3)	110,5	103,6	103,0	100,0	96,3

14.2. Индекси индустријске производње по подручјима КД, 2008–2012.

2010=100

Подручја КД	2008	2009	2011	2012
ИНДУСТРИЈА УКУПНО	85,6	94,8	104,8	100,5
Вађење руда и камена	98,6	91,6	118,2	113,6
Прерађивачка индустрија	78,1	94,7	104,3	99,8
Производња и снабдијевање ел. енергијом, гасом, паром и климатизација (осим 35.3)	93,7	97,1	100,0	96,3

У 2012. години улагања у индустрију су била 2,3 пута већа у односу на прошлу годину

Остварене инвестиције у нова стална средства у индустријским дјелатностима износе 715 милиона КМ, што чини 48,0% укупно остварених инвестиција у нова стална средства у Републици Српској у 2012. години.

Индустрија је имала значајно учешће у бруто домаћем производу (14,1%), при чему најзначајније учешће има прерађивачка индустрија (7,8%).

До краја 2012. године регистровано је укупно 3 938 индустријских предузећа, од чега је 87,2% у приватном власништву.

Највише индустријских предузећа, 90,8% бави се прерађивачком индустријом, 4,1% вађењем руда и камена, 3,5% производњом и снабдијевањем електричном енергијом, гасом, паром и климатизацијом и 1,7% рециклажом (прерадом) материјала.

Више од 53 хиљаде радника запослено је у индустријским предузећима, од чега 76,9% у прерађивачкој индустрији. Радници запослени у индустријским предузећима чине 26,4% од укупно запослених у Републици Српској.

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ ДА...

је у 2012. години у Регистар пословних субјеката уписан и разврстан у индустријске дјелатности 141 пословни субјект.

Скоро три четвртине укупне продаје чине производи прерађивачке индустрије

Према извјештајима индустријских предузећа, продаја индустријских производа у 2012. години износи 5 милијарди КМ. Производи прерађивачке индустрије чине 74,3% укупне вриједности продаје.

Највеће учешће у укупној вриједности продаје индустријских производа, остварено је у областима Производња кокса и рафинисаних нафтних производа 26,5%, Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација 20,5%, Производња прехранбених производа 12,1%, затим Производња базних метала 5,4%, Прерада дрвета и производа од дрвета и плута, осим намјештаја 5,3% и Производња готових металних производа, осим машина и опреме 5,1%.

Индустрија

14.3. Вриједност продаје по индустријским областима, 2008–2012.

млн. КМ

ИНДУСТРИЈСКЕ ОБЛАСТИ	2008	2009	2010	2011	2012
ИНДУСТРИЈА УКУПНО	3 231	2 902	3 415	3 864	5 032 ¹⁾
Вађење угља и лигнита (мрког угља)	28	31	35	45	61
Вађење руда метала	91	56	90	114	135
Вађење осталих руда и камена	42	31	28	31	32
Производња прехранбених производа	477	454	537	574	609
Производња пића	60	63	57	57	72
Производња дуванских производа	9	10	7	5	4
Производња текстила	39	46	42	39	36
Производња одјеће	46	42	36	38	33
Производња коже и предмета од коже	56	64	77	88	71
Прерада дрвета и производи од дрвета и плуте	247	181	214	260	269
Производња папира и производа од папира	96	94	93	106	103
Штампање и умножавање снимљених записа	21	19	19	16	14
Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	46	86	97	133	1 331 ¹⁾
Производња хемикалија и хемијских производа	30	57	64	40	60
Производња фармацеутских производа и препарата	10	9	12	31	38
Производња производа од гуме и пластичних маса	85	80	71	77	81
Производња осталих производа од неметалних минерала	124	113	152	151	125
Производња базних метала	304	177	296	336	274
Производња готових металних производа, осим машина и опреме	288	191	227	253	257
Производња рачунара, електронских и оптичких произв.	11	9	8	8	7
Производња електричне опреме	35	23	44	47	51
Производња машина и опреме, д.н.	40	29	26	37	46
Производња моторних возила, приколица и полуприколица	28	14	24	26	26
Производња осталих саобраћајних средстава	3	2	2	1	7
Производња намјештаја	95	87	102	122	136
Остала прерађивачка индустрија	10	8	8	8	12
Поправка и инсталација машина и опреме	45	48	66	82	74
Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	813	857	932	1 081	1 030
Рециклажа (прерада) материјала	49	21	51	57	38

¹⁾ Податак није оптимално упоредив са подацима за претходне године

У укупној вриједности продаје индустријских предузећа на извоз се односи 31,7%

Индустријска предузећа су у 2012. години остварила извоз од 1 594 милиона КМ, што представља 31,7% њихове укупне вриједности продаје.

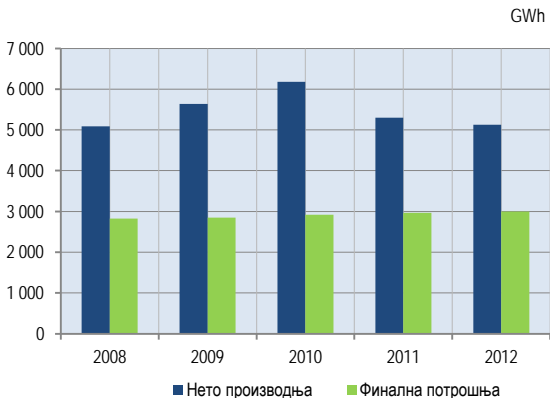
Графикон 14.1. Индустријске области са највећим учешћем извоза у укупном извозу индустријских предузећа, 2012. година

Енергетика

У последње двије године забиљежен пад производње електричне енергије у хидроелектранама

Република Српска је значајан извозник електричне енергије на регионалном тржишту. За 2012. годину су карактеристичне, као и за 2011. годину, лоше хидролошке прилике што је довело до пада производње електричне енергије у хидроелектранама. Остварена нето производња електричне енергије у 2012. години је 5 130 GWh од чега је у хидроелектранама произведено 1 878 GWh или 36,6% а у термоелектранама 3 252 GWh или 63,4%.

У периоду од 2006. до 2012. године примјетан је благи тренд раста финалне потрошње електричне енергије.

Графикон.15.1 Нето производња и финална потрошња електричне енергије

Преко 95% укупно расположиве количине угља се троши за производњу енергије

Значајне природне ресурсе у Републици Српској представљају мрки угаљ и лигнит.

Од укупно расположиве количине угља преко 95% се троши за производњу енергије, док се остатак користи у широкој потрошњи. Будући да Република Српска нема сопствену производњу природног гаса сву потребну количину увози. Највећи финални потрошач гаса је индустрија на коју се односи 86,9% потрошње док је преосталих 13,1% распоређено на домаћинства и остале потрошаче.

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ ДА...

се највише топлотне енергије производи из мазута, затим из угља, биомасе и природног гаса.

15.1. Производња и финална потрошња горива и енергије

Производња горива и енергије	2009	2010	2011	2012
Мрки угаљ (1 000 t)	1 930	1 550	2 147	2 201
Лигнит (1 000 t)	2 834	3 042	3 379	3 024
Електрична енергија ¹⁾ (GWh)	5 640	6 183	5 298	5 130
Хидроелектране ¹⁾ (GWh)	2 638	3 318	1 848	1 878
Термоелектране ¹⁾ (GWh)	2 993	2 856	3 450	3 252
Остала производња ¹⁾ (GWh)	9	9	-	-
Топлота (TJ)	1 547	1 680	1 737	1 806
Финална потрошња горива и енергије	2009	2010	2011	2012
Мрки угаљ (1 000 t)	63	74	81	71
Лигнит (1 000 t)	98	104	134	133
Електрична енергија (GWh)	2 847	2 922	2 970	3 000
Топлота (TJ)	1 378	1 483	1 613	1 506
Природни гас (хиљ. Sm ³)	32 097	36 026	67 037	27 883

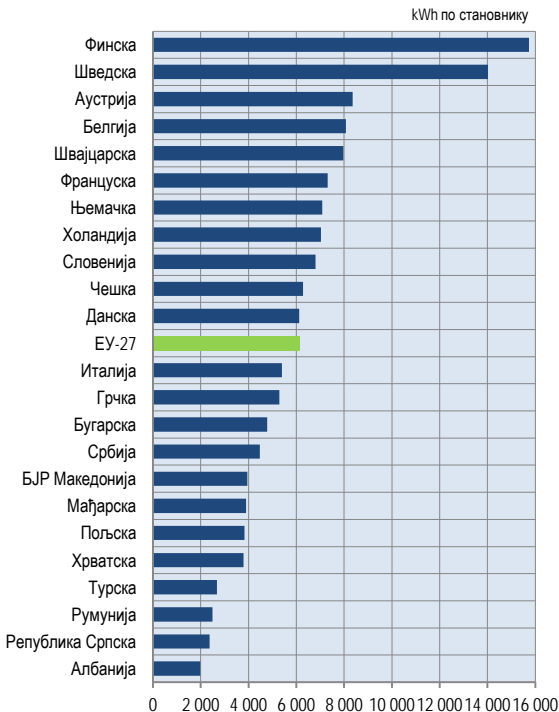
¹⁾ Производња на прагу

У 2012. години преко 560 милиона КМ је уложено у енергетику

Остварене инвестиције у нова стална средства у енергетику (области 05, 19 и 35) износе око 565 милиона КМ, што чини 34,9% укупно остварених инвестиција у нова стална средства у Републици Српској у 2012. години. Учешће енергетике у укупном бруто домаћем производу је 4,0%.

Енергетика

Око 11 хиљада радника запослено је у енергетици што представља око 6% од укупно запослених у Републици Српској. Број запослених у енергетици у 2012. години у поређењу са 2011. годином већи је за 1,2%.

Графикон.15.2. Потрошња електричне енергије по становнику у 2011. години (IEA)

Укупна вриједност извршених грађевинских радова у 2012. години у односу на претходну годину биљежи пад од 4,1%. Код високоградње је забиљежен пад од 2,9%, која чини 37,4% укупне вриједности извршених радова, а код нискоградње пад од 4,8%. У исто вријеме дошло је до пада броја запослених у грађевинарству од 1,8%.

Вриједност извршених радова у иностранству 2012. години у односу на 2011. годину биљежи пад од 28,1% и представља 3,7% у укупној вриједности извршених радова.

Учешће бруто додате вриједности грађевинарства у формирању бруто домаћег производа Републике Српске у 2012. години износи 4,3% а остварене инвестиције у нова стална средства у грађевинарству учествују са око 17% укупно остварених инвестиција.

Графикон 16.1. Вриједност извршених радова

Грађевинарство

Број завршених станова у 2012. години у односу на прошлу годину мањи је за 18,0%. Највећи пад стамбене изградње забиљежен је код трособних станова за скоро 33%. Иначе, у 2012. години највише је завршено двособних станова, 43,7%, затим слиједе једнособни станови са 37,6%, а остатак отпада на трособне и вишесобне станове.

16.1. Завршени станови према броју соба

	Јединица мјере	2012
УКУПНО	број	1 459
	m ²	75 211
Једнособни станови	број	548
	m ²	20 674
Двособни станови	број	637
	m ²	32 821
Трособни станови	број	226
	m ²	16 133
Четворособни и вишесобни станови	број	48
	m ²	5 583

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ ДА...

је у грађевинарству запослено око 5% од укупно запослених у Републици Српској.

Смањење увоза у 2012. години

У периоду од 2008. до 2012. године, извоз из Републике Српске стално је растао, осим у 2009. и 2012. години.

У 2012. години, у односу на 2011. годину, извоз је смањен за 7,3%, док је увоз смањен за 2,0%.

Обим робне размјене Републике Српске са иностранством, у 2012. години, износио је 6,9 милијарди КМ, од чега се на извоз односи 2,4 милијарде КМ, а на увоз 4,5 милијарди КМ. Спољнотрговински дефицит Републике Српске у истој години износио је 2,1 милијарду КМ.

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ ДА...

се више од половине извоза из Републике Српске у 2012. години односи на земље Европске уније.

Република Српска је највише извозила у Италију 16,0%, Србију 15,6%, Хрватску 13,5%, Аустрију 9,5% и Њемачку 8,3%.

У истој години највише се увозило из Русије 26,0%, Србије 17,2%, Италије 9,2%, Њемачке 6,0% и Хрватске 5,4%.

Покривеност увоза извозом у 2012. години износи 52,9%

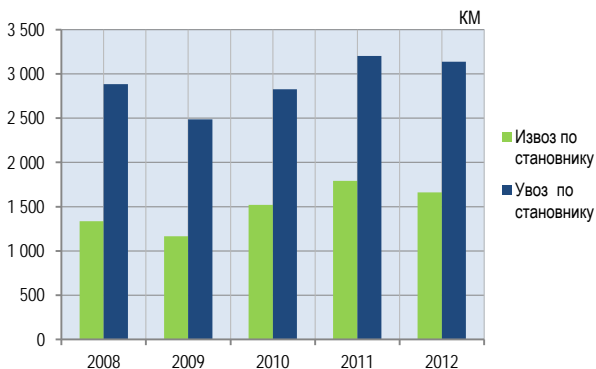
Покривеност увоза извозом у Републици Српској, као и код већине земаља у окружењу, такође је смањена у 2012. години у односу на 2011. годину.

У робној размјени Републике Српске са иностранством, у 2012. години, највише су заступљени минерални производи.

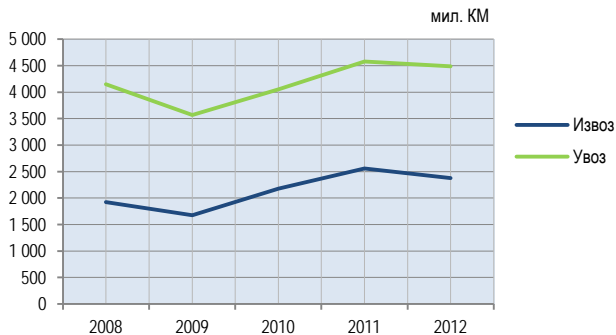
У структури извоза у 2012. години, највише учествује одјељак Минерални производи са 20,7%, затим одјељак Прости метали и производи од простих метала 15,1% и одјељак Дрво; дрвени угаљ; плута; производи од сламе 10,8%.

У структури увоза у истој години, највише учествује одјељак Минерални производи са 30,4%, затим одјељак Машине; електротехничка опрема; апарати за снимање и репродукцију слике и звука 10,44% и одјељак Производи прехранбене индустрије; пића, алкохоли и дуван 10,38%.

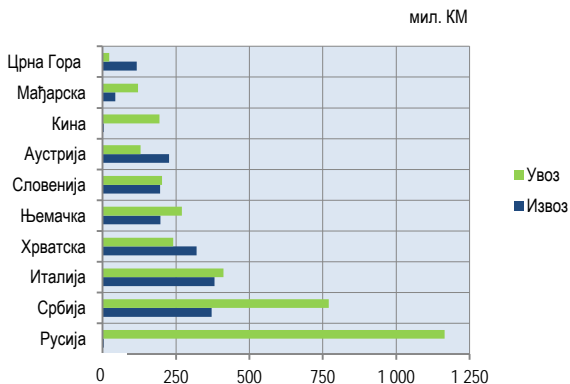
Спољна трговина

Графикон 17.1. Извоз и увоз по становнику

Графикон 17.2. Спољнотрговински биланс

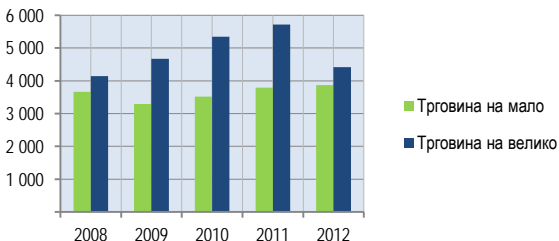
Графикон 17.3. Земље са највећим учешћем у обиму робне размјене са Републиком Српском, 2012. година

Дистрибутивна трговина

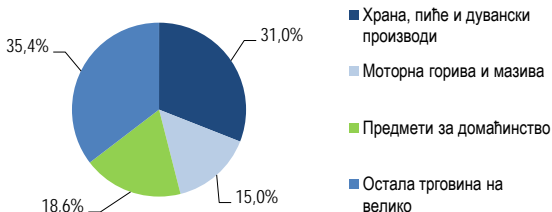
Стопе раста трговине на велико и трговине на мало биле су приближно једнаке осим у 2009. години, када је у трговини на мало био пад промета у односу на 2008. годину, што је забиљежено и у земљама окружења.

Повећање промета у трговини на мало у 2012. години у односу на претходну годину је 2,3%, док је у трговини на велико забиљежен пад промета за 22,6% што је резултат усклађивања и преласка на нову Класификацију дјелатности КД БиХ 2010.

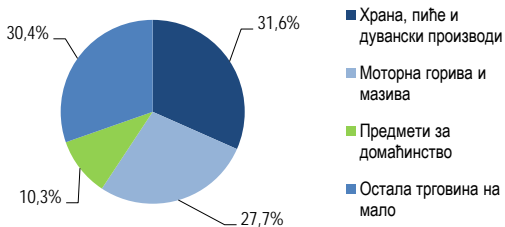
мил. КМ

Графикон 18.1. Промет трговине на велико и мало

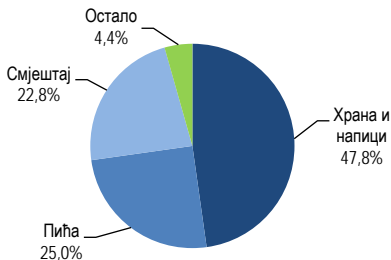
Графикон 18.2. Најзначајније групе производа у оствареном промету у трговини на велико

Графикон 18.3. Најзначајније групе производа у оствареном промету у трговини на мало

Угоститељство

У 2012. години остварен је раст промета у угоститељству у односу на претходну годину и то повећање износи 5,5%.

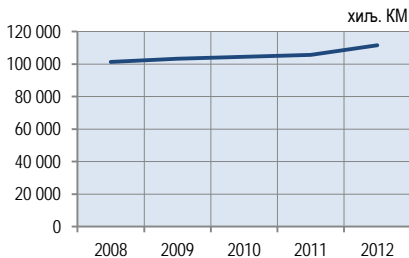
Графикон 19.1. Структура промета у угоститељству по врсти услуга, 2012. година

Раст промета је забиљежен код свих врста услуга, а највећи раст је код осталог промета у угоститељству (23,7%).

Подацима нису обухваћени предузетници.

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ ДА...

промет у угоститељству у посљедњих пет година има стални тренд раста. Такође, највећи промет током године се оствари у трећем тромјесечју и то показују подаци у посљедњих пет година.

Графикон 19.2. Промет у угоститељству по годинама, 2008–2012.

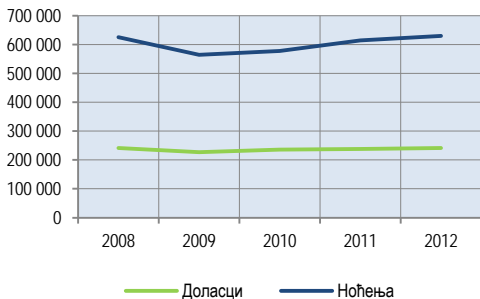
Туризам

Туристичка активност у Републици Српској наставља са трендом раста која је представљена сталним повећањем броја ноћења у посљедње три године.

У 2012. години забиљежено је повећање броја долазака и ноћења туриста. Број долазака је повећан за 1,4%, а број ноћења за 2,4%. Од укупно остварених ноћења страних туриста, туристи из Србије биљеже највећи број ноћења са 35,9%, слиједи туристи из Хрватске са удјелом од 18,9%, те туристи из Словеније са 8,3% удјела.

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ ДА...

удио остварених ноћења домаћих туриста од укупног броја ноћења у 2012. години износи 61,1%, а 51,2% од тог удјела ноћења домаћих туриста је остварено у бањским мјестима.

Графикон 20.1. Доласци и ноћења туриста по годинама, 2008–2012.

Превоз путника и робе

Превоз путника у друмском и градском саобраћају у последњих пет година биљежи позитивну стопу раста, док превоз путника у жељезничком саобраћају показује супротне тенденције.

21.1. Превоз путника и робе по гранама саобраћаја, 2008–2012.

	2008	2009	2010	2011	2012
Друмски и градски саобраћај					
Дужина путева, km	12 785	13 092	14 147	14 376	14 299
Превезени путници, хиљ.	28 063	28 578	30 499	32 171	32 612
Превезена роба, хиљ.тона	1 548	1 397	1 447	1 741	2 063
Жељезнички саобраћај					
Дужина пруге, km	416	416	426	426	426
Превезени путници, хиљ.	728	448	402	317	321
Превезено робе, хиљ.тона	5 076	4 101	5 087	5 191	5 372
Услуге у ваздушном саобраћају					
Број летова	1 154	896	662	856	658
Број путника	11 889	6 973	4 566	8 372	6 397

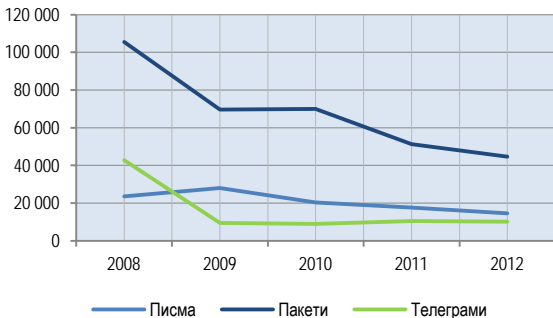
У 2012. години превезено је 33 милиона путника, односно 1,4% више него претходне године. Жељезнице Републике Српске превезле су 1,0% путника, док је пораст од 2,0% забиљежен у градско-приградском превозу путника, који истовремено чини око 75% укупног превоза путника.

Позитивна стопа раста присутна је и у друмском превозу робе. У 2012. години превезено је 18,5% више робе него у 2011. години. Повећање у обиму превезене робе прати и жељезнички саобраћај са 3,5% више превезене робе у односу на претходну годину. Жељезничким саобраћајем превезе се 72,3% од укупно превезене робе.

Саобраћај и везе

Поштанске активности

Развој поштанских активности прати тенденција опадања, те је тако број писмоносних пошиљки у односу на претходну годину мањи за 17,5%, пакетских пошиљки за 12,9%, а број телеграма за 2,4%.

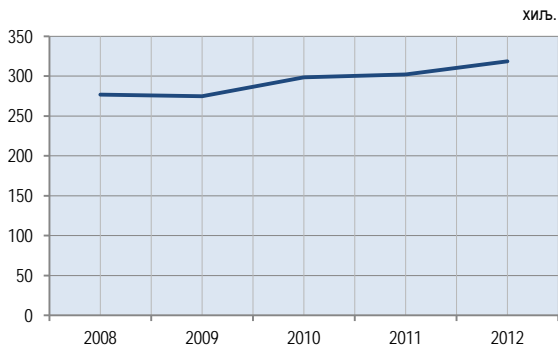
Графикон 21.1. Поштанске активности, 2008–2012.

Регистрована возила

У Републици Српској у 2012. години регистровано је 5,5% више возила него у 2011. години. Од укупног броја регистрованих возила чак 83% односи се на регистрована путничка возила.

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ ДА...

су по структури старости, половина регистрованих возила у 2012. години била возила старија од 15 година, а само 2% возила старости до једне године.

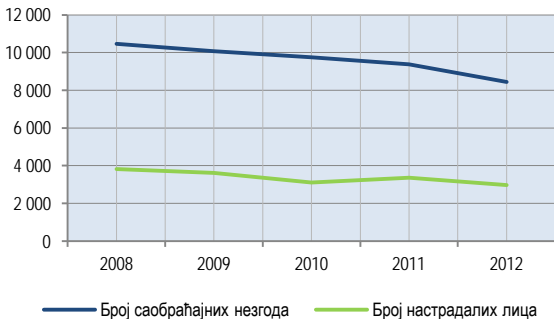

Графикон 21.2. Укупан број регистрованих возила, 2008–2012.

Саобраћајне незгоде

У Републици Српској у 2012. години број саобраћајних незгода мањи је за 10,0% у односу на 2011. годину. Број погинулих лица у саобраћајним незгодама мањи је за 13,6%, а број повријеђених лица за 11,9% у односу на претходну годину.

Саобраћај и везе

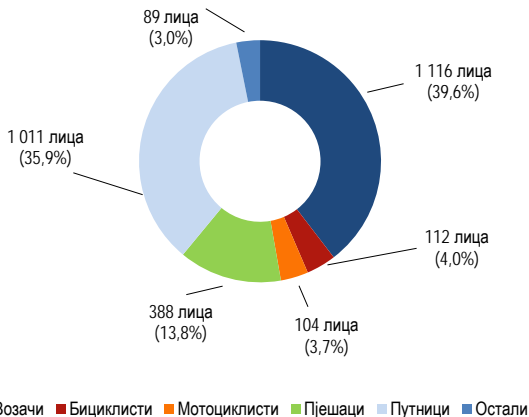
Графикон 21.3. Саобраћајне незгоде и настрадала лица, 2008–2012.

У 2012. години 36% лица које је изгубило живот у саобраћајним незгодама било је старости између 20 и 40 година, док је највише повријеђених лица било у доби између 20 и 30 година старости.

Неприлагођеном брзином возила проузроковано је 30% саобраћајних незгода.

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ ДА...

се трећина саобраћајних незгода догоди у периоду између 12 и 16 часова.

Графикон 21.4. Повријеђена лица према својству учесника у саобраћајној незгоди, 2012. година

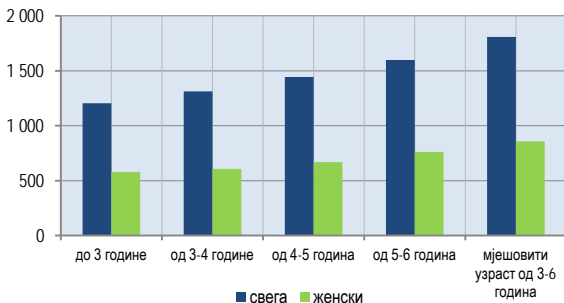
Образовање

Добро образовање за све предуслов је напретка и просперитета земље. Развијена друштва теже стварању „друштва знања“ па улагање у образовање добија карактер улагања у људски капитал.

ПРЕДШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ

Циљ предшколског васпитања и образовања у Републици Српској је да у оквиру целовитог система васпитања и образовања, осигура оптималне услове за потпуни развој и остваривање права дјетета сваком дјетету.

Број дјеце која бораве у предшколским установама у 2012/2013. години је 7 369 и у односу на 2011/2012. је више за 637 дјеце или 9,5%. У предшколским установама има 5,8% више дјечака него дјевојчица.

Графикон 22.1. Предшколске установе у 2012/2013. години према броју дјеце у васпитним групама

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ ДА...

је у предшколским установама запослено 1 110 особа, од чега 48,5% чине васпитачи.

ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ

Број ученика у основним школама у Републици Српској сваке године се смањује за готово једну просјечну школу.

Узрок мањег броја ученика у основном образовању је пад наталитета у претходим годинама али и сталне миграције становништва.

22.1. Основно образовање на почетку школске године

	На почетку школске године				
	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Број основних школа	779	754	751	731	727
ученици, укупно	113 320	108 736	105 028	101 376	99 025
женски ученици, %	48,6%	48,7%	48,6%	48,6%	48,7%
Наставно особље у основним школама	7 994	8 223	8 360	8 455	8 448
женских, %	69,6%	68,6%	68,9%	69,1%	69,6%

Образовање

СРЕДЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ

22.2. Средње образовање на почетку школске године

	На почетку школске године				
	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Број средњих школа	92	92	93	94	94
ученици, укупно	46 938	48 225	48 788	50 452	49 367
женски ученици, %	49,8%	49,9%	49,7%	49,5%	49,6%
Наставно особље у средњим школама	3 309	3 598	3 768	3 981	4 013
женских, %	58,2%	58,3%	59,7%	60,7%	61,7%

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ ДА...

од 4 013 наставника у средњим школама 47,5% су у старосној групи од 25-39 година.

ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ

Према старом програму образовања студира све мање студената

На високошколским установама студирање је организовано према старом програму образовања и програму који је усклађен са Болоњском декларацијом. Број уписаних студената према старом програму образовања у школској 2012/2013. години износи 8% од укупног броја уписаних студената на сва три циклуса студија. Када посматрамо полну структуру уписаних студената, на првом циклусу и на специјалистичком студију већа је заступљеност жена, на магистарским студију полна заступљеност је приближна, док на трећем циклусу студија 2/5 уписаних чине жене.

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ ДА...

у Републици Српској, у школској 2012/2013. години, студира 46 945 студената.

Од укупног броја уписаних на први циклус студија највећи број студената и даље се одлучује за стицање звања у области Друштвене науке, пословање и право (41%). Ако области образовања посматрамо према полној структури, жене имају веће учешће у области образовање, Хуманистичке науке и умјетност, Друштвене науке, пословање и право и Здравство и социјална заштита. С друге стране, већи број студената мушког пола је у области Природне науке, математика и информатика, Инжењерство, производне технологије и грађевинарство, Пољопривреда и ветеринарство и Услуге.

Од укупног броја уписаних на други циклус студија, 2 009 студената уписано је на магистарске студије, док је на специјалистичке студије уписано 166 студената. Скоро 65% уписаних на магистарске и специјалистичке студије чине особе млађе од 30 година старости.

Сви уписани на специјалистичке студије уписани су према програму студирања усклађен са одредбама Болоњске декларације, док је 97% уписаних на магистарске студије уписано према програму који је усклађен са одредбама Болоњске декларације.

На трећи циклус студија уписана су 50 докторанта, од чега 2/5 чине жене. Све докторске дисертације пријављене су према старом програму студирања.

У 2012. години студирање је завршило 7 916 студената

На првом циклусу студија дипломирало је 7 567 студената. Више од половине дипломираних студената су жене (58,9%). Од укупног броја дипломираних, 4/5 студената студије је завршило према Болоњском програму.

Звање магистра наука или специјалисте у 2012. години стекло је 282 студената, од чега око 47% чине мушкарци. Звање доктора наука стекло је 67 студената.

Образовање

Највећи број магистарских и специјалистичких радова био је из области Друштвене науке (38,7%), а најмањи из области Пољопривредне науке (0,4%).

Највећи број кандидата докторску дисертацију је одбрао у области Друштвене науке (40,3%), а најмањи број одбрањених дисертација је у областима Пољопривредне науке (6,0%) и Природне науке (1,5%).

На високошколским установама запослена су 2 802 наставника и сарадника

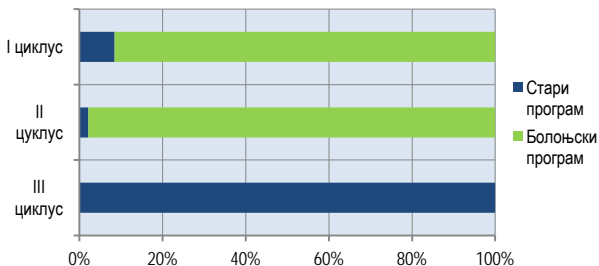
На високошколским установама у школској 2012/2013. години запослена су 2 802 наставника и сарадника. Изражено еквивалентом пуне запослености, укупан број наставника и сарадника је 2 190,6. Више од половине академског особља на високошколским установама су наставници (60%). Звање доцента има највећи број наставника (37%), док су међу сарадницима најбројнији виши асистенти (45%).

22.3. Уписани студенти у Републици Српској, школска 2012/2013. година

	Укупно уписани студенти		Стари програм		Болоњски програм	
	свега	женски	свега	женски	свега	женски
УКУПНО	46 945	25 730	3 865	2 319	43 080	23 411
I циклус	44 720	24 588	3 768	2 281	40 952	22 307
II циклус	2 175	1 122	47	18	2 128	1 104
III циклус	50	20	50	20	-	-

22.4. Дипломирани студенти, магистри наука, специјалисти и доктори наука, 2012.

	Дипломирани студенти		Магистри наука		Специјалисти		Доктори наука	
	свега	женски	свега	женски	свега	женски	свега	женски
УКУПНО	7 567	4 459	206	90	76	58	67	20

Графикон 22.2. Уписани студенти у Републици Српској у школској 2012/2013. години

Графикон 22.3. Уписани студенти у Републици Српској према облику својине високошколске установе у школској 2012/2013. години

Култура и умјетност

У Републици Српској је у 2012. години, у односу на 2011. годину, забиљежен тренд раста броја посјетилаца страних филмова и позоришних представа.

Професионална позоришта остварила су раст броја посјетилаца у 2012. години у односу на 2011. годину за 25,8%, док је највише посјетилаца по једној представи (296) забиљежило дјечије позориште.

Радио–станице су у 2012. години емитовале највише музички, информативно–документарни, забавни и комерцијални програм, а најмање културно–умјетнички програм.

Број емитованих часова у 2012. години у односу на 2011. годину мањи је за 2,1%.

Графикон 23.1. Емитовани програм радио–станица, 2012. година

Телевизијске станице су у 2012. години највише емитовале играни, музички, информативни, комерционални и забавни програм, а најмање програм за дјецу и омладину.

Број емитованих часова у 2012. години у односу на 2011. годину мањи је за 5,5%.

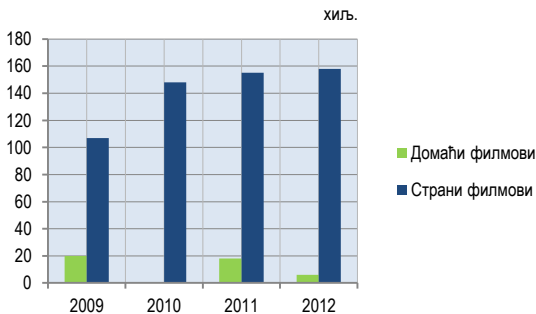

Графикон 23.2. Емитовани програм ТВ станица, 2012. година

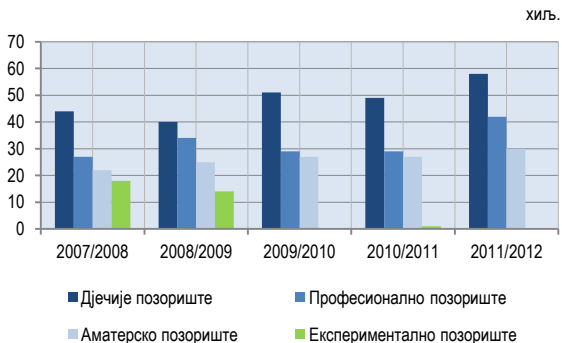
Повећан је број посјетилаца представа страних филмова у односу на представе домаћих филмова. Број посјетилаца представа страних филмова у 2012. у односу на 2011. годину већи је за 1,9%.

Број корисника књижног фонда библиотека у 2012. години у односу на 2011. годину мањи је за 1,6%.

Култура и умјетност

Графикон 23.3. Посјетиоци биоскопа

Графикон 23.4. Посјетиоци позоришта

У јавном здравству Републике Српске, у 2012. години, било је запослено 13 275 медицинских радника и сарадника, од којих је скоро 41% запослено у Домовима здравља. Од укупног броја запослених, око 18% су доктори медицине. У истом периоду у приватним здравственим установама било је 1 607 запослених, од којих готово 11% чине доктори медицине.

У служби Опште и породичне медицине забиљежено је око 4,25 милиона посјета од којих се око 26% односи на прве посјете доктору. Прва посјета је контакт који се први пут оствари са доктором због обољења, стања или повреде. Лице у току једне године може због прегледа да учини више посјета доктору, али сваки пут због друге болести и тад се сматра да је то прва посјета због наведене болести.

У истој години, 174 000 лица закључило је лијечење у болницама, што је за око 3,2% више него у 2011. години.

24.1. Доктори медицине у здравственим установама

	2011	2012
УКУПНО	2 471	2 530
У јавном здравству	2 286	2 355
У приватним амбулантама	185	175

Извор: Институт за јавно здравство Републике Српске

Највише случајева епидемије заушака

Током 2012. године у Републици Српској евидентирано је око 1,1% више пријављених случајева заразних и паразиталних болести него 2011. године, што је знатно мање у односу на период 2010-2011.

Од укупног броја пријављених случајева у 2012. години забиљежен је знатан број обољелих епидемијом заушака (око 5,5 хиљада), што је за 148% више него 2011. године, док је у истом периоду број обољелих од грипа (Ј10-Ј11) за око 75% мањи него 2011. године.

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ ДА...

је у Републици Српској у 2012. години евидентирано осам нових случајева ХИВ позитивних лица и један обољели од АИДС-а.

Здравље

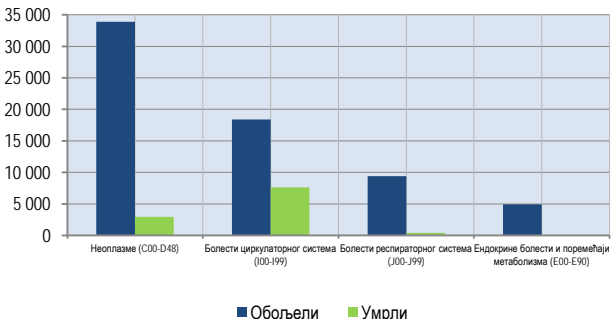
24.2. Пријављени случајеви заразних и паразиталних болести у Републици Српској

	Број пријављених случајева
2008	15 674
2009	17 344
2010	11 643
2011	19 215
2012	19 434

Извор: Институт за јавно здравство Републике Српске

Највише обољелих од неоплазми, а умрлих од болести циркулаторног система

У Републици Српској, у 2012. години, забиљежено је 167 000 обољелих. Од укупног броја обољелих 20,3% је обољелих од неоплазми, од којих је у истом периоду умрло око 22% лица. Од посљедица болести циркулаторног система, од којих је у претходној години обољело 11% лица, умрло је нешто више од 7 500 лица или 58% од укупног броја умрлих.

Графикон 24.1. Морбидитет и морталитет према одређеним групама болести, 2012. година

Извор података о морбидитету: Институт за јавно здравство Републике Српске

Здравствено осигурање

У Републици Српској, у 2012. години, било је нешто мање од 930 хиљада здравствено осигураних лица. Од 2010. године, њихов број је у паду, поредећи са 2008. и 2009. годином, када је број здравствено осигураних лица био у порасту.

Процентуално највећи пад броја здравствено осигураних лица у 2012. години забиљежен је у категорији активни осигураници, 3,4%. У категоријама уживалаца осигурања права из ПИО и лица ван радног односа, евидентиран је раст броја осигураника.

Осигураници који су користили своја права из здравственог осигурања у 2012. години били су привремено неспособни за рад готово 578 хиљада дана, у готово 16 хиљада случајева.

Број издатих рецепата у сталном је порасту од 2008. године, па је тако у 2012. години издато готово 390 хиљада рецепата више него у 2011. години.

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ ДА...

је у Републици Српској у 2012. години издато око 6,7 милиона рецепата или у просјеку око 18 300 рецепата дневно.

25.1. Осигурана лица према категоријама здравственог осигурања (просјек)

Категорија осигурања	2008	2009	2010	2011	2012
УКУПНО	963 552	1 025 518	949 369	932 877	928 561
Активни осигураници	198 675	251 831	242 095	219 316	211 814
Уживаоци права из ПИО	213 392	217 372	197 000	202 051	204 577
Лица ван радног односа	187 864	172 782	148 110	151 171	158 992
Чланови породице носиоца осигурања	363 621	383 533	362 164	360 339	353 178

Извор: Фонд здравственог осигурања Републике Српске

25.2. Коришћење права из здравственог осигурања

	2008	2009	2010	2011	2012
Привремена неспособност за рад, број дана	495 505	599 156	594 879	559 761	578 208
Број издатих рецепата	4 676 662	5 185 817	5 902 575	6 303 610	6 690 369

Извор: Фонд здравственог осигурања Републике Српске

Здравствено, пензијско и инвалидско осигурање**Пензијско и инвалидско осигурање**

Просјечан број корисника права на пензију од 2008. године у сталном је порасту. Тако је у 2012. години у просјеку било непуних 235 хиљада корисника што је за 2% више него у 2011. години. Од укупног просјечног броја корисника права на пензију у 2012, више од половине чине корисници старосних пензија, којих је у односу на 2011. годину више за 4,6%.

Након периода раста у 2008. и 2009. години, просјечне пензије биљеже пад од 2010. године. Просјечна пензија у 2012. години износила је 288 КМ и мања је за 4% у поређењу са 2011. годином. Највећи пад (6%) у односу на 2011. годину, забиљежиле су иваљидске пензије.

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ ДА...

је 16,6 просјечан број година коришћења права на личну пензију код мушког пола, а код женског пола 19,9 година.

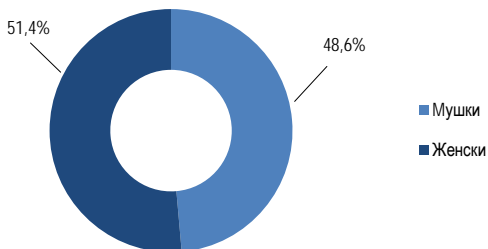

Графикон 25.1. Корисници права на пензију у периоду 2008 – 2012.
(просјек)

Извор: Фонд за пензијско и иваљидско осигурање Републике Српске

У Републици Српској у 2012. години, један од облика социјалне заштите примало је 376 802 лица, од чега су корисници већином пунољетна лица и то 70,6%, док је малолетних корисника било 29,4%.

Посматрано по полу већи је удио женских корисника социјалне заштите

Графикон 26.1. Корисници социјалне заштите према полу, 2012. година

Током 2012. године број корисника социјалне заштите повећан је за 7,5% у односу на 2011. годину. Забиљежен је пораст у обе категорије корисника.

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ ДА...

је током 2012. године у Републици Српској 182 дјеце напушетно од родитеља.

Социјална заштита

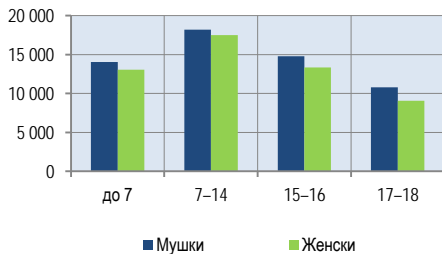
Број малољетних корисника повећао се за око 6%, а број пунољетних корисника повећао се за 8,1%

Графикон 26.2. Број корисника социјалне заштите

Током 2012. године евидентиран је 110 921 малољетни корисник социјалне заштите. Највише малољетних корисника је у категорији од 7-14 година старости, а најмање у категорији од 17-18 година.

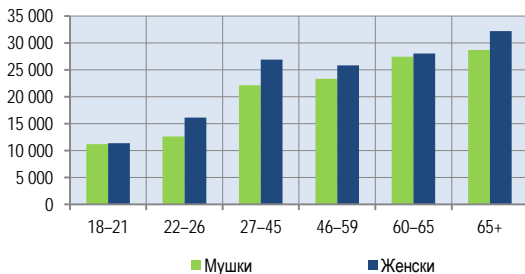
Посматрано по категоријама, највише малољетних корисника било је из категорије угрожених породичном ситуацијом (44,8%). Из исте категорије било је највише дјеце чији родитељи немају довољно прихода за издржавање (85,9%).

Графикон 26.3. Малољетни корисници према полу и годинама старости, 2012. година

У 2012. години један од облика социјалне заштите примало је 265 881 пунољетно лице, од чега су најбројнији корисници лица преко 65 година старости, док је најмањи број корисника старости од 18-21 године.

Од пунољетних корисника најзаступљенији су они који се налазе у стању различитих социјално-заштитних потреба (52,5%), од чега је у поменутој категорији већи удио женских корисника (53,8%).

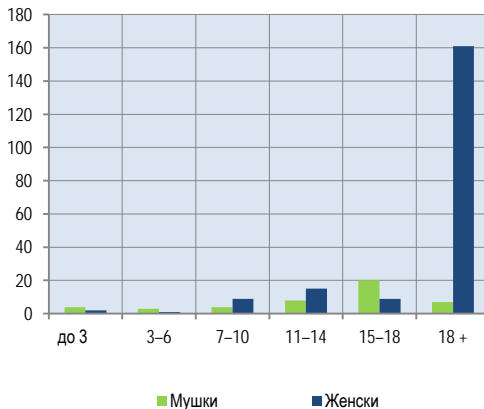

Графикон 26.4 Пунољетни корисници према полу и годинама старости, 2012. година

Социјална заштита

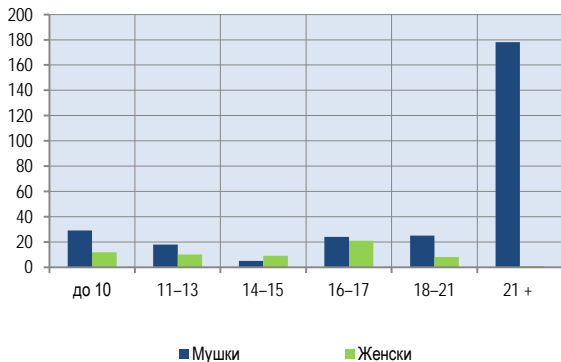
Установе социјалне заштите

У 2012. години у домовима за дјецу и омладину било је смјештено 243 корисника, а највише их је изнад 18 година старости и то већином женских корисника 96,3%, док је мушких корисника највише у старосној групи од 15-18 година.

Графикон 26.5 Корисници домова за дјецу и омладину према полу и старости, 2012. година

У установама социјалне заштите за инвалидну дјецу и омладину ометену у физичком и психичком развоју у 2012. години било је смјештено 340 лица, а највише их је старости од 21 године.

Графикон 26.6 Корисници установа за инвалидну дјецу и омладину према полу и старости, 2012. година

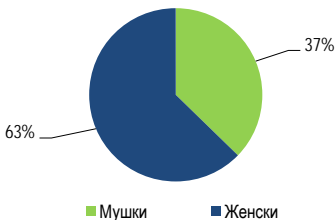
У установама за одрасла инвалидна лица током 2012. године била су смјештена 43 корисника, од којих су најзаступљенији физички инвалиди 74,4%.

Током 2012. године, 1068 корисника било је смјештено у установама социјалне заштите за одрасле и старије особе и то су већином жене, око 63%. Највише је корисника преко 80 година старости и то 392 лица, од тога 251 жена.

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ ДА...

су центри за социјални рад у Републици Српској током 2012. године обрадили 720 542 случаја.

Социјална заштита

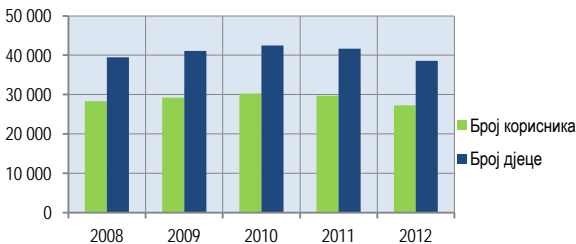

Графикон 26.7 Корисници установа за одрасла старија лица према полу, 2012. година

Корисници додатака на дјецу

Укупан број корисника који су остваривали право на додатак на дјецу у 2012. години износи 27 281, а број дјеце која су користила право на додатак за дјецу у истој години је 38 552.

У односу на 2011. годину, укупан број корисника који остварују право на додатак на дјецу се смањио за 8,1%, док се број дјеце корисника смањио за 7,4% у 2012. години.

Графикон 26.8. Број корисника додатака на дјецу и број дјеце

Улога и значај науке и технологије у развоју савремених друштава незаобилазан је и незамјенљив фактор у било каквом промишљању квалитетног и одрживог развоја. Истраживање и развој и иновације елементарни су покретач развоја и утемељење тежње за стварањем друштва знања.

У 2012. години у Републици Српској највише запослених на пословима истраживања и развоја било је у научној области Инжењерство и технологија

Од укупног броја запослених на пословима истраживања и развоја у које убрајамо истраживаче, стручне сараднике, техничко особље, руководеће особље и остале 2/3 чине истраживачи. Највише истраживача (46,2%) проводило је истраживања у научној области Инжењерство и технологија којој припадају машинско инжењерство, хемијско инжењерство, електротехника, електроника, информационо инжењерство и остала инжењерства и технологије.

Високо образовање, којем припадају високе школе, универзитети са факултетима и академијама и институти који су под непосредном контролом или управом високошколске установе, је сектор у којем је у 2012. години било запослено 62,2% од укупног броја запослених у свим секторима провођења истраживања и развоја.

У 2012. години за истраживање и развој утрошено је 34 297 000 КМ, од чега је 4/5 износа утрошено у пословном сектору. За тошкове рада и трошкове накнада запосленима, материјалне трошкове за истраживачко-развојни рад, исплате на основу уговора о дјелу и остале текуће трошкове утрошено је 44% укупних издатака, преосталих 56% чине издаци за земљиште, грађевинске објекте, машине, опрему, студије, пројекте и остале инвестиционе издатке.

У периоду 2010 – 2012. године у Републици Српској је 27,8% предузећа било иновативно активно. Иновативност предузећа расте са њиховом величином

Иновативно активна су предузећа која су увела иновацију производа и/или иновацију процеса и/или су започела или прекинула иновативне активности и/или иновацију у организацији и/или иновацију у маркетингу предузећа.

Технолошки иновативно активна предузећа, којих је у Републици Српској у периоду 2010 – 2012. године било 16,5%, су предузећа која су увела нови или значајно побољшани производ или услугу и/или нови или значајно побољшани начин производње или испоруке, односно предузећа која су започела иновативну активност или су је прекинула до краја 2012. године.

Истраживање и развој

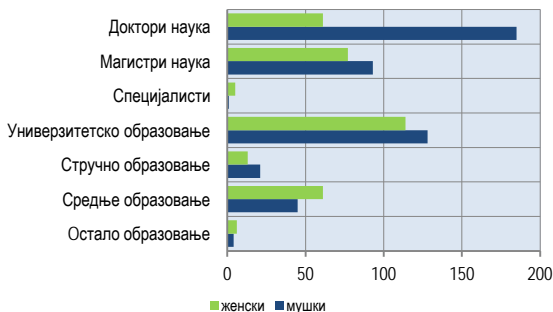
Нетехнолошки иновативно активна предузећа, којих је у посматраном периоду у Републици Српској било 23,2%, су предузећа која су увела нову организациону методу у пословној пракси и/или нови маркетиншки концепт или стратегију која се разликује од већ постојећих у предузећу.

У периоду 2010 – 2012. године, предузећа су, како би увела иновације у свом пословању, највише набављала машине, опрему, софтвере и зграде. Извори информација за иновативне активности могу бити интерни, тржишни, образовне и истраживачке установе и остали извори. Изворе унутар предузећа или групе којој предузеће припада највећи број предузећа означио је веома значајним (34,1%). Уведеним иновацијама већина предузећа повећала је асортиман производа, услуга или процеса.

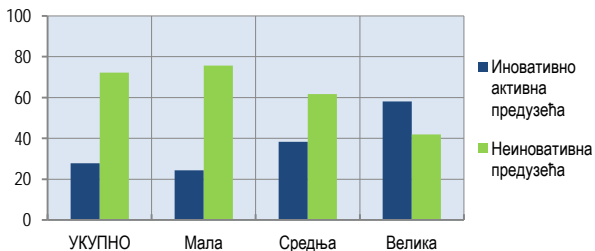
27.1. Бруто домаћи издаци за истраживање и развој према секторима и изворима финансирања

хиљ. КМ

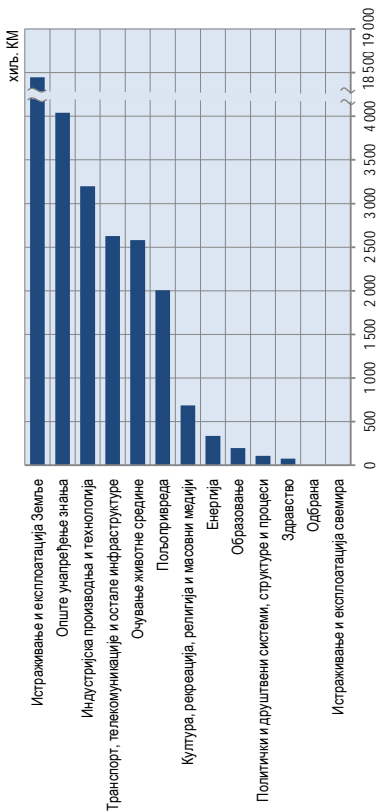
Извори финансирања	УКУПНО	Сектори			
		пословни	државни	високо образовање	непрофитни
2009	24 566	10 017	1 670	12 879	-
2010	20 779	8 520	2 019	10 091	149
2011	26 191	15 526	3 592	7 031	42
2012	34 297	27 430	1 946	4 875	46
УКУПНО	34 297	27 430	1 946	4 875	46
Финансијска средства из Републике Српске	14 748	8 531	1 745	4 430	42
Републичка и локална управа	2 442	976	377	1 055	34
Приватна и јавна предузећа	478	98	10	370	-
Непрофитне организације	5	-	-	5	-
Сопствена средства	11 823	7 457	1 358	3 000	8
Финансијска средства из иностранства	19 318	18 899	-	419	-
Средства заједничких институција БиХ	227	-	201	26	-
Финансијска средства из ФБиХ или ДБ	4	-	-	-	4

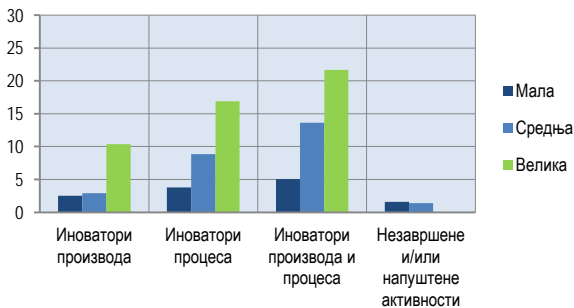
Графикон 27.1. Запослени на пословима истраживања и развоја према степену образовања, 2012. година

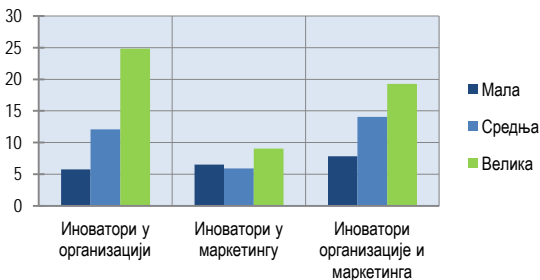
Графикон 27.2. Предузећа према величини предузећа и иновативној активности, 2010 – 2012.

Графикон 27.3. Средства за истраживање и развој према друштвено–економским циљевима, 2012. година

Графикон 27.4. Технолошки иновативно активна предузећа према врсти иновације, 2010 – 2012.

Графикон 27.5. Нетехнолошки иновативно активна предузећа према врсти иновације, 2010 – 2012.

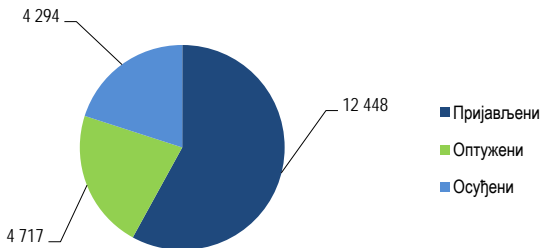
Криминалитет

ПУНОЉЕТНИ УЧИНИОЦИ

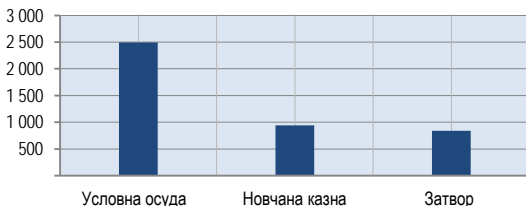
Против пунољетних учинилаца, у тужилаштвима, ријешено је 12 448 кривичних пријава. Од тога, у скоро 30% случајева није откривен идентитет учиниоца. Имовинска кривична дјела су, као и претходне године, била најбројнија. Према томе, од укупног броја ријешених кривичних пријава на имовинска кривична дјела отпада скоро 50%, а када се посматрају само непознати учиниоци то је преко 90%, у односу на укупан број непознатих лица.

У надлежним судовима су, у истом периоду, оптужена 4 717, а осуђена 4 294 учиниоца. Преко 90% осуђених од укупног броја, били су мушкарци, најчешће старости од 30 до 39 година. Осим имовинских кривичних дјела, за која се терети сваки трећи оптужени или осуђени учинилац, по 15% отпада на кривична дјела против јавног реда и мира. На кривична дјела против живота и тијела, те кривична дјела против безбједности јавног саобраћаја отпада по 10% у односу на укупан број оптужених и осуђених учинилаца.

Код учинилаца који су проглашени кривим, најчешће изречена казна била је условна казна, а забиљежена је у скоро 60% случајева. У скоро 20% случајева изречене су казна затвора или новчана казна.

Графикон 28.1. Пунољетни учиниоци кривичних дјела - пријављени, оптужени и осуђени, 2012. година

Графикон 28.2. Осуђена пунољетна лица - изречене кривичне санкције према групама кривичних дјела, 2012. година

МАЛОЉЕТНИ УЧИНИОЦИ

Од укупно 353 ријешених кривичних пријава за малољетна лица у 2012. години, преко 60% односило се на старије малољетнике (од пуних 16 до непуних 18 година живота). Имовинска кривична дјела су као и код пунољетних била најбројнија, тако да су у преко 70% случајева у односу на укупан број пријава била дјела против имовине.

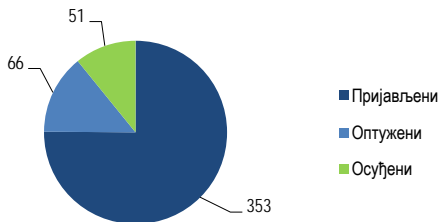
Оптужница за учињено кривично дјело, потрђена је за 66 малољетника, од чега је за скоро 80% малољетника, у даљем поступку, изречена нека од кривичних санкција.

Од 51 укупно изречене кривичне санкције, у само два случају радило се о особи женског пола.

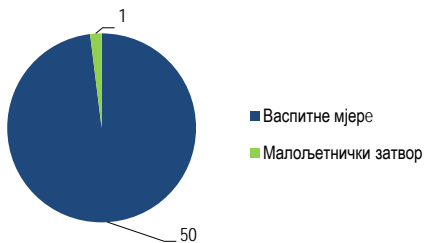
Од укупног броја изречених кривичних санкција, казна малољетничког затвора изречена је у само једном случају. У свим осталим случајевима изречена је васпитна мјера, од којих најчешће мјера појачаног надзора, за скоро 60% малољетника.

Осим за дјела против имовине за која је проглашено кривим преко 65% малољетника у односу на укупан број оптужених, кривичне санкције за 15% малољетника изречене су због учињених кривичних дјела из групе дјела против живота и тијела.

Криминалитет

Графикон 28.3. Малољетни учиниоци кривичних дјела - пријављени, оптужени и осуђени, 2012. година

Графикон 28.4. Осуђена малољетна лица - изречене кривичне санкције према групама кривичних дјела, 2012. година

Издаје Републички завод за статистику, Република Српска, Бања Лука, Вељка Млађеновића 12д –Тел. +387 51 332 700 – Др Радмила Чичковић, в. д. директора – Тираж 130 – Излази годишње – Публикација је објављена и на Интернету на адреси: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – **Приликом коришћења података обавезно навести извор**

www.rzs.rs.ba

